

JAAARVERSLAG

2020

**BUREAU
FINANCIËEL
TOEZICHT**

INHOUD JAARVERSLAG BFT 2020

	Pagina:
I. VOORWOORD	3
II. INLEIDING	4
III. HOOFDLIJNEN TOEZICHT	5
1. Samenwerking	5
2. Themagerichte onderzoeken	7
a. Poortwachtersrol	7
b. Derdengeldenrekening	8
c. Onroerend goed	10
d. Misbruik rechtspersonen	10
e. Zorginstellingen	11
f. Onterechte of niet-inzichtelijke kosten	11
g. Inrichting contracten	11
3. Onderzoek & analyse	11
IV. ORGANISATIE	15
V. BFT IN CIJFERS 2020	17
1. Samenvatting BFT in 2020	17
2. Notariaat in cijfers	18
3. Gerechtsdeurwaarders in cijfers	22
4. Wwft in cijfers	26
5. Handhaving in cijfers	27
6. Benchmark: enkele voorbeelden	30
VI. BIJLAGE EVALUATIE DOORONTWIKKELING BFT	31
VII. JAARREKENING 2020	48
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	65

I. VOORWOORD

Hierbij brengt het Bureau Financieel Toezicht (BFT), een zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid gevestigd te Utrecht zijn jaarverslag 2020 uit. Met dit verslag legt het BFT verantwoording af over de activiteiten die het bureau in 2020 heeft verricht en de keuzes die het heeft gemaakt.

De algemene leiding van het BFT is belegd bij het bestuur, bestaande uit drie bestuursleden. Het bestuur wordt bijgestaan door de directeur, die belast is met de dagelijkse leiding. Om de directeur zo goed en efficiënt mogelijk haar taak te kunnen laten uitoefenen, heeft het bestuur zijn beslissings-, ondertekenings- en vertegenwoordigingsbevoegdheid gemandateerd aan de directeur, die leiding geeft aan het managementteam. Hiermee heeft het bestuur gekozen voor een voornamelijk toezichthoudende rol. Dat impliceert dat het bestuur ongeveer één keer in de zes weken vergadert, waarbij met name strategische en beleidsmatige kwesties aan de orde komen. Daarnaast komen vanzelfsprekend de belangrijkste onderwerpen ter sprake op het gebied van de organisatie zelf, zoals de financiën, het personeel en de automatisering.

Het bestuur kwam in 2020 tweemaal bijeen met het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en eenmaal met het bestuur van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). Met het ministerie van Justitie en Veiligheid is tweemaal vergaderd over de algemene gang van zaken van het BFT. Het bestuur heeft in totaal zeven keer een bestuursvergadering gehad. Verder is regelmatig gesproken met leden van het Managementteam en zijn voorts besprekingen gevoerd met de Ondernemingsraad. Ook heeft het bestuur aan afdelingsoverleggen binnen de organisatie deelgenomen.

In dit jaarverslag zijn de hoofdlijnen van het toezicht van het BFT van afgelopen jaar te vinden. Tevens zal kort ingegaan worden op de organisatie zelf. Cijfers over 2020 en eerdere jaren (incl. een samenvatting) staan dit jaar apart. En uiteraard bevat het jaarverslag ook de jaarrekening, voorzien van een toelichting. De resultaten zijn in dit jaarverslag verder aangevuld met nieuwe analyses en benchmarks.

Tevens is in dit jaarverslag de rapportage over het programma Doorontwikkeling bijgevoegd. De acties die naar aanleiding hiervan zijn gestart in 2019 en 2020 zijn inmiddels binnen de afdelingen geïntegreerd en geborgd en daarmee onderdeel van de huidige toezichtpraktijk van het BFT geworden. Hiermee ligt een stevige basis om het toezicht relevanter en impactvoller te maken voor de ondertoezichtstaande beroepsgroepen.

Het bestuur heeft vastgesteld dat het BFT in 2020 hard gewerkt heeft om de doelstellingen van het veranderingstraject 'dichter bij te brengen'. Ondanks de ingrijpende effecten van de coronapandemie op de wijze van werken van en op de sociale cohesie binnen het BFT zijn grote stappen gezet op weg naar risicogestuurd toezicht en het zoveel als mogelijk voorkomen van overtredingen van wet- en regelgeving. Er is een stevig fundament gerealiseerd! Het bestuur is daarvoor alle medewerkers van het BFT en natuurlijk ook de leidinggevendenden zeer erkentelijk.

Bestuur:

de heer drs. C. Breedveld (voorzitter)

de heer mr. G.J. Olthoff (bestuurslid)

de heer R. Kok (bestuurslid)

II. INLEIDING

De samenleving moet vertrouwen hebben in het notariaat, de gerechtsdeurwaarders en het financieel-economisch stelsel als geheel. Daarom is er onafhankelijk integraal toezicht van het BFT op deze beroepsgroepen en op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Vanuit zijn wettelijke taak draagt het BFT bij aan rechtszekerheid en een integer werkend financieel-economisch stelsel. Voor maatschappelijke vraagstukken zoals de aanpak van de schuldenproblematiek, de georganiseerde ondermijnende criminaliteit (ondermijning) en de aanpak van terrorismefinanciering voelt het BFT zich mede verantwoordelijk. Dat zijn vraagstukken die ook bij de opdrachtgevers van het BFT, namelijk het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en het ministerie van Financiën leven.

Normconform gedrag van ondertoezichtstaande beroepsgroepen is hierbij van groot belang. Het BFT zet het toezicht in om dat normconform gedrag te bereiken en normschendingen te beëindigen. Via interventies en activiteiten zoals samenwerking, voorlichting, onderzoek en analyse beschermt het BFT de integriteit van het financieel-economisch stelsel en de collectieve financiële belangen van degenen die gebruikmaken van de diensten van de beroepsgroepen. In dit jaarverslag geeft het BFT inzicht in deze activiteiten en interventies.

2020 was een jaar dat (mede) als gevolg van Covid-19 (corona) voor iedereen anders dan anders verliep. Ook voor het BFT was het een jaar met verschillende gezichten. Het was het tweede jaar van het programma Doorontwikkeling, waarin de analyse verder is ontwikkeld en onderzoek werd gedaan naar de vraag hoe de effecten van het toezicht beter over het voetlicht konden worden gebracht.

Door corona heeft het BFT zijn manier van werken op verschillende fronten moeten aanpassen. Het BFT prijst zich gelukkig dat het de afgelopen jaren al veel stappen heeft gezet om het toezicht te digitaliseren en zoveel mogelijk gegevens op afstand te beoordelen. De technische faciliteiten die daarvoor ontwikkeld en aangeschaft waren, bleken juist in 2020 extra waardevol. Er is veel digitaal mogelijk: toezichtsonderzoeken uitvoeren, cijfers beoordelen en analyseren, voorlichting geven, stukken schrijven, contracten beoordelen, signalen verzamelen en waarderen, risicoanalyse uitvoeren en werkwijzen tegen het licht houden. Maar er zijn ook nadelen aan het toezichthouden op afstand. Meer dan ooit merkte het BFT hoe belangrijk het echte contact tussen het BFT en de ondertoezichtstaanden (en hun beroepsorganisaties) is. Dat is dit jaar echt gemist. De risico's van minder klantcontacten voor bijvoorbeeld witwassen zijn evident.

Opvallend was dat in 2020 de onderzoeken omvangrijker waren en het aantal bij een onderzoek betrokken ondertoezichtstaanden toenam. En er was de fraudezaak bij een groot gerenommeerd advocaten-/notarissenkantoor. Het BFT ziet dat verschillende thema's ook in 2021 nog spelen. Het BFT volgt de actualiteit nauwlettend en intervenueert daar waar nodig is. In 2020 nam de hoeveelheid toezichtsonderzoeken licht toe en verrichtte het BFT ook meer overige activiteiten naast de onderzoeken. Sommige van die activiteiten waren corona-gerelateerd, zoals de scenario-planningen en de service-calls met gerechtsdeurwaarders. Andere activiteiten kwamen voort uit het programma Doorontwikkeling en werden waar nodig aangepast aan de corona-omstandigheden zoals bijvoorbeeld de voorlichtingsactiviteiten.

Uit ervaring weet het BFT dat de resultaten van het toezicht vaak ook belangrijke input leveren voor een bredere gedragsverandering. Daar maakt het BFT graag gebruik van om op die manier een zo groot mogelijke groep normconform gedrag te laten vertonen. Zo kan de toezichtslast waar mogelijk worden beperkt en tegelijkertijd een zo groot mogelijk lerend effect worden bereikt. De basis van alle toezichtsactiviteiten is het gerechtvaardigde vertrouwen. Het BFT gaat uit van de goede intenties van zijn ondertoezichtstaanden. Waar herstel mogelijk is, zal dit besproken worden. Ernstig normoverschrijdend gedrag wordt stevig aangepakt. Zo zal het BFT altijd proberen die interventie te doen, die het meeste effect heeft op de maatschappij.

Directeur:

mevrouw mr. M.C. Kaptein MPM

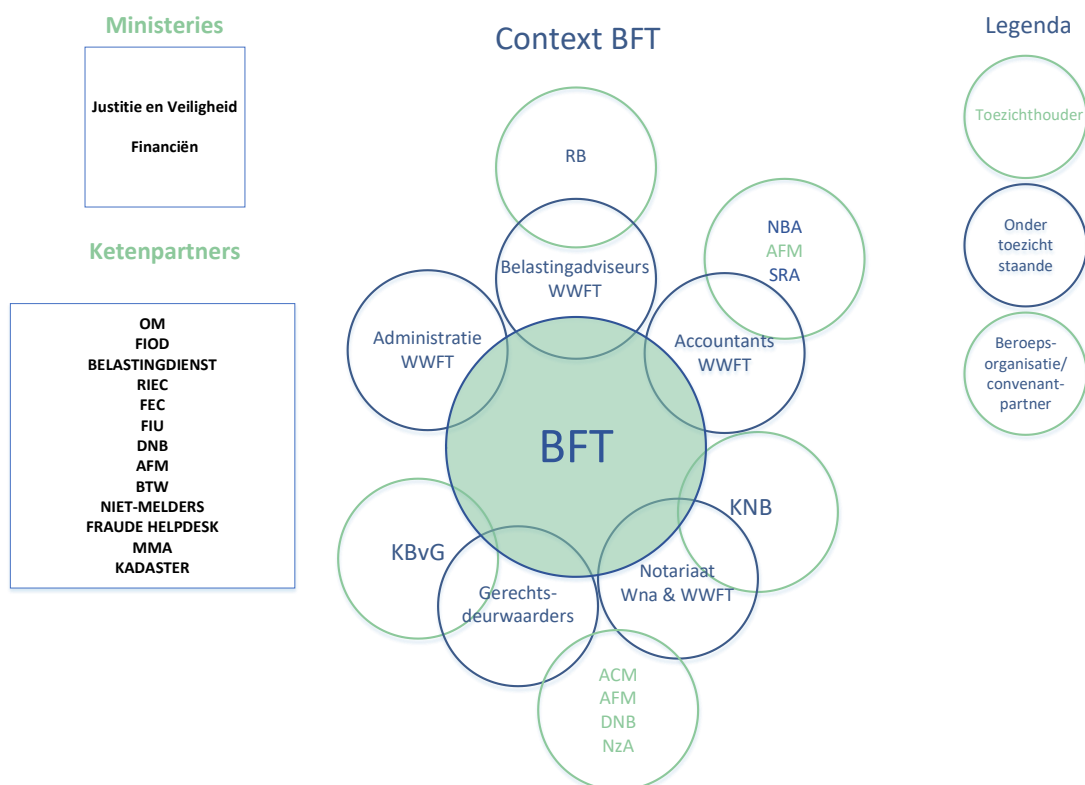
III. HOOFDLIJNEN TOEZICHT

Het BFT kijkt langs drie grote hoofdlijnen van het toezicht terug op 2020. Het BFT werkt altijd onafhankelijk, maar zelden alleen. Daarom is de samenwerking met stakeholders en ketenpartners een belangrijke hoofdlijn. Vanzelfsprekend hebben verschillende thema's een belangrijke rol gespeeld afgelopen jaar. Ook daar gaat het BFT wat dieper op in. Tenslotte biedt de hoofdlijn onderzoek en analyse inzake de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren terrorisme (Wwft), het notariaat en de gerechtsdeurwaarders inzicht over het toezicht van het BFT in 2020. De resultaten hiervan staan in het hoofdstuk "BFT in cijfers".

1. SAMENWERKING

Door samenwerken de toezichtketen versterken

Voor een sterke toezichtsketen is samenwerking met ministeries, ketenpartners, beroepsorganisaties en ondertoezichtstaanden essentieel. Naast de toezichthoudende en handhavende taak van het BFT wordt meer ingezet op andere, meer preventieve middelen om normhandhavend gedrag bij de verschillende beroepsgroepen te bevorderen. Hiermee optimaliseert het BFT de impact en effectiviteit van het toezicht. Doordat het BFT met ondertoezichtstaanden en beroepsgroepen meedenkt, kennis deelt en krachten bundelt, ontstaat een sterke keten van toezicht. Dit zorgt voor vertrouwen van de samenleving in een integer werkend financieel-economisch stelsel.

Hoewel het BFT als toezichthouder onafhankelijk is, wil het BFT meer met zijn stakeholders en ketenpartners in verbinding zijn. Het BFT denkt pro-actief mee op bepaalde thema's met beroepsorganisaties en ondertoezichtstaanden en gaat samenwerkingen aan, zodat ieders rol zich versterkt. Deze beweging van focus op het primaire proces naar focus op de markt en de context van samenwerkingspartners is in 2019 gestart met het programma Doorontwikkeling. In 2020 heeft de Doorontwikkeling structurele vormen aangenomen. Door toezichtarrangementen, samenwerkingsovereenkomsten en voorlichting staat het BFT in nauwe verbinding met het toezichtsveld.

Zo levert het BFT zijn bijdrage in de aanpak van ondermijning door toezicht te houden op instellingen die gebruikt kunnen worden om witwassen te faciliteren, zoals administratiekantoren, belastingadviseurs, accountants en (kandidaat-)notarissen. Zowel bij het toezicht op de notarissen als bij het toezicht inzake de Wwft voerde het BFT onderzoeken uit gericht op ondermijning en werden samenwerkingsverbanden en

voorlichtingsactiviteiten georganiseerd. Om zo gezamenlijk te zorgen voor een veiliger Nederland, in lijn met het brede offensief dat door het kabinet is ingezet tegen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Deze vermenging van de boven- en onderwereld ontwricht de samenleving en ondermijnt de rechtsstaat. Om de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering aan te pakken is er de Financial Action Task Force (FATF), een samenwerkingsverband tussen landen die in 1989 in opdracht van de G7 is opgericht. Nederland is sinds 1990 lid. De FATF heeft aanbevelingen ontwikkeld die landen moeten implementeren in hun nationale wet- en regelgeving, die periodiek geëvalueerd worden. Het niet voldoen aan de aanbevelingen kan leiden tot reputatieschade voor een land als geheel en zijn financieel-economische sector in het bijzonder. Ter voorbereiding van de evaluatie van Nederland in 2021 heeft het BFT afgelopen jaar veelvuldig constructief samengewerkt met de ministeries van Financiën en van Justitie en Veiligheid en andere overheidsorganisaties.

Samenwerking met beroepsgroepen en beroepsorganisaties

Daar waar de samenwerking een meer structurele vorm krijgt, streeft het BFT ernaar om samenwerkingsconvenanten af te sluiten. Zo heeft het BFT vanuit het integrale toezicht op het notariaat en de gerechtsdeurwaarders al lange tijd een samenwerkingsconvenant met de Koninklijke Notariële

Beroepsorganisatie (KNB) en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG).

In 2020 heeft het BFT met de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een samenwerkingsconvenant gesloten om onderling informatie uit te wisselen in het kader van o.a. de Wwft.

Het gezamenlijke belang van de beroepsorganisaties en het BFT is het bevorderen van een kwalitatief en financieel goede en integere ambtsvervulling door notarissen en gerechtsdeurwaarders. Er is periodiek overleg tussen de organisaties op bestuurlijk en operationeel niveau. De overleggen op operationeel niveau, zoals de Overlegcommissies met beide beroepsgroepen, zorgen voor een betere aansluiting tussen de kwaliteitsbevordering door beroepsorganisaties en het toezicht van het BFT. Het bespreken van trends en ontwikkelingen en in bepaalde gevallen ook casuïstiek van zowel (collegiaal) uitgevoerde audits als het toezicht bevorderen dit.

Naast deze overleggen is er tevens periodiek overleg met de Belastingdienst, de KNB en het BFT met als doel kennis en informatie over ontwikkelingen, trends en casuïstiek met elkaar te delen.

De ondertoezichtstaanden die vallen onder het Wwft-toezicht - ongeveer 48.000 - zijn lang niet allemaal aangesloten bij een beroeps- of brancheorganisatie; een groot deel van de ondertoezichtstaanden is niet georganiseerd. Dit maakt het voor het BFT lastiger om contact te houden en informatie te delen met alle ondertoezichtstaanden.

Het BFT werkt samen met diverse brancheorganisaties. Een belangrijk onderdeel van deze samenwerking zijn de toezichtarrangementen, zoals reeds gesloten met de SRA (Samenwerkende Register Accountants en Accountants Administratieconsulenten) en het RB (Register Belastingadviseurs). Deze organisaties voeren zelf bij hun leden reguliere onderzoeken uit. Het is een vorm van horizontaal toezicht, onder de voorwaarde dat de betreffende brancheorganisatie over een stelsel van kwaliteitstoezicht beschikt. Op deze manier waarborgen partijen samen de integriteit van het financiële stelsel en signaleren zij mogelijke betrokkenheid van cliënten bij criminele activiteiten zoals witwassen en financieren van terrorisme.

Voorlichting

Het BFT merkt dat goede voorlichting helpt en dat kennis van de wetgeving kan dienen als basis voor de naleving ervan. Wanneer ondertoezichtstaanden weten waarom ze bepaalde acties moeten ondernemen én welke acties dat zijn, is de kans groot dat zij normconform handelen. Preventie staat hier centraal.

Het BFT ziet het geven van voorlichting ook als een passende interventie, juist voor degenen die bepaalde wet- en regelgeving lastig vinden of behoefte hebben aan nadere uitleg.

In 2020 heeft het BFT op verschillende manieren voorlichting gegeven aan de ondertoezichtstaanden, vaak in samenwerking met andere organisaties zoals beroepsorganisaties, de Belastingdienst of opsporingsinstanties. Zo organiseerde het BFT cursussen fraudepreventie voor de notariële praktijk, voorlichtingen aan fiscale intermediairs en samen met het RIEC Noord een webinar over de poortwachtersrol. Via een online forum voor

fiscaal dienstverleners werd maandelijks informatie over de Wwft gedeeld. Ook vonden in 2020 verschillende achtergrondgesprekken met wetenschap en pers plaats en deelde het BFT via diverse communicatiemiddelen informatie en uitspraken.

Sinds afgelopen jaar informeert het BFT nieuwe kleinere administratiekantoren ook actief over hun verplichtingen die voortvloeien uit de Wwft. Juist omdat veel ondertoezichtstaanden moeten investeren in mensen en middelen om hun poortwachtersrol te versterken, is voorlichting hierover van belang. De verplichtingen van beroepsbeoefenaren ten aanzien van de Wwft heeft het BFT samengevat in een nieuwe animatie.

Het BFT constateert dat er nog steeds verbeteringen nodig zijn om criminelen buiten de deur te houden en daarom zal voorlichting een belangrijk thema blijven.

Samenwerken in coronatijd

In een jaar waarin door corona alles anders dan anders verliep, waren flexibiliteit en aanpassingsvermogen noodzakelijk in de uitvoering van het werk en in de samenwerking. Overleggen en onderzoeken werden op afstand, onder meer met behulp van videoverbindingen, uitgevoerd. Cursussen gingen over in webinars en het BFT ontwikkelde een animatie als ondersteuning aan de voorlichtingen. Samenwerken betekent ook oog hebben voor de context van ondertoezichtstaanden. Toen het BFT merkte dat gerechtsdeurwaarders het in deze coronatijd zwaar hadden, hebben de toezichthouders telefonisch contact gezocht met de gerechtsdeurwaarders. Deze service-calls werden erg gewaardeerd.

Ook heeft het BFT notarissen en gerechtsdeurwaarders de bijzondere mogelijkheid geboden om uitstelverzoeken voor de kwartaalcijfers in te dienen. Hier behoefde achteraf nauwelijks gebruik van te worden gemaakt.

Het BFT spreekt zijn waardering uit voor de manier waarop de ondertoezichtstaande beroepsgroepen met hun cruciale functies en processen in dit bijzondere jaar zijn blijven functioneren en met hen de rechtsstaat.

2. THEMAGERICHTE ONDERZOEKEN

Het BFT selecteert thema's voor het toezicht. Dat gebeurt aan de hand van strategische analyses, marktverkenningen en bevindingen zoals signalen of vraagstukken die binnen een beroepsgroep spelen en verduidelijking behoeven. De volgende thema's zijn voor 2020 geselecteerd: poortwachtersrol, derdengeldenrekening, onroerend goed, misbruik rechtspersonen, zorginstellingen, onterechte of niet-inzichtelijke kosten en inrichting contracten.

a. Poortwachtersrol

Een poortwachter bepaalt meestal mede of iemand toegang krijgt tot een bepaalde markt, dienstverlening of voorziening. Maar een poortwachter behoort tevens onderzoek te doen naar de achtergrond van transacties. Daarvoor moet de poortwachter beschikken over een vorm van fraudebewustzijn en in staat zijn een 'niet-pluis-gevoel' te herkennen en daarop te handelen.

De poortwachtersrol houdt meer in dan alleen plichtmatig een lijstje afvinken. Een goede poortwachter gebruikt zijn gezonde verstand, houdt zijn ogen open en is niet bang om verantwoordelijkheid te nemen. Hij heeft een bijzondere positie als beroepsbeoefenaar. Dit brengt ook bijzondere verplichtingen met zich mee.

Het BFT ziet een positieve ontwikkeling in de vanzelfsprekendheid van de poortwachtersrol op grond van de Wwft en de Wet op het notarisambt (Wna). Continue aandacht door onder andere de beroepsorganisaties,

het BFT en de rechtspraak heeft gezorgd voor meer bewustwording van de poortwachtersrol. Vanuit de Wwft dienen beroepsbeoefenaars zoals notarissen en administratiekantoren ongebruikelijke transacties te melden aan de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU). De verplichtingen vanuit de Wwft staan niet op zichzelf. Ze zijn onderdeel van de brede landelijke aanpak tegen ondermijning. Ondermijnende criminaliteit is misdaad die maatschappelijke structuren of het vertrouwen daarin schaadt, zoals witwassen van criminele opbrengsten en terrorismefinanciering.

Notarissen hebben ook een rol als poortwachter, met de daarbij horende onderzoeksplicht vanuit de Wna. Notarissen dienen transacties en dienstverlening te weigeren als daar gegronde redenen voor zijn. Dit kan zijn bij redelijke overtuiging of vermoedens dat transacties in strijd zijn met het recht of de openbare orde of bij handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben. Deze transacties melden zij aan de FIU. Binnen het BFT werken toezichthouders op de naleving van de Wwft en de Wna samen op het thema poortwachtersrol om zo een nog betere invulling te geven aan het integrale toezicht.

Het BFT ziet dat niet alle ondertoezichtstaanden beschikken over de benodigde alertheid. Met name kleine, niet georganiseerde administratiekantoren leven de Wwft nog onvoldoende na. Dit wordt vaak veroorzaakt door onvoldoende kennis over het bestaan en ondersteuning bij de naleving van de Wwft. Handhaving is pas zinvol, als de ondertoezichtstaanden zich bewust zijn van hun belangrijke rol in de uitoefening van de wet. Daarom ziet het BFT het als zijn toezichtstaak om een bijdrage te leveren aan die bewustwording door middel van voorlichting. Juist omdat veel ondertoezichtstaanden moeten investeren in mensen en middelen om hun poortwachtersrol te versterken, is voorlichting hierover van belang. Ook voor de komende periode blijft dit thema de volle aandacht houden.

Een veelgehoorde misvatting is dat een poortwachter nooit een keer een fout of vergissing mag maken. De normschendingen die het BFT constateert met betrekking tot de poortwachtersrol kunnen op zichzelf staan. Soms gaat het om meerdere normschendingen achter elkaar. Het kan ook zijn dat de transacties ondermijnend zijn geweest, terwijl de poortwachter zelf niets fout heeft gedaan. Het BFT heeft meerdere handhavingsinstrumenten en gaat bijvoorbeeld regelmatig met poortwachters in gesprek of geeft waarschuwingen af.

Het BFT kijkt naar wat de beroepsoefenaar zelf had kunnen weten, zien en heeft gedaan of juist heeft nagelaten. Tevens is het van belang dat de poortwachter, of dit nu een notaris, een accountant, administratiekantoor of een belastingadviseur is, de achterliggende reden van de transactie of dienstverlening schriftelijk vastlegt in het dossier.

Als zich situaties voordoen waarbij de poortwachter er naderhand achter komt dat hij aan de verkeerde mensen een dienst heeft verleend, dan liggen meldingen in de rede. Het delen van het gevoel misleid te zijn en het herstellen van fouten werken vaak beter dan blijven volhouden dat er geen fouten zijn gemaakt.

b. Derdengeldenrekeningen

Het BFT houdt toezicht op de bewaring van derdengelden door notarissen en gerechtsdeurwaarders. Het saldo van de derdengeldenrekeningen (ook wel genoemd kwaliteitsrekeningen) op enig moment moet, onder aftrek van de verplichtingen jegens derden, te allen tijde positief zijn (positieve bewaringspositie). Het is in het belang van de maatschappij dat deze gelden in veilige handen zijn. Hiermee hebben deze beroepsgroepen een bijzondere positie in ons rechtstelsel.

Vandaar dat het BFT veel aandacht aan het financiële toezicht besteedt en toeziet of de financiële positie en bewaringspositie van notarissen en gerechtsdeurwaarders goed op orde zijn. Als een kantoor niet meer aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen, is het risico op een negatieve bewaringspositie groter.

Uit de tuchtzaken blijkt dat tuchtkamers bij een negatieve bewaringspositie het opleggen van een maatregel soms achterwege laten, afhankelijk van de reden van het bewaringstekort. Geld opnemen uit nood leidt tot ontzetting, maar technische tekorten of andere pleitbare standpunten waarbij direct herstel van het tekort heeft plaatsgevonden, leidt niet automatisch tot een ontzetting.

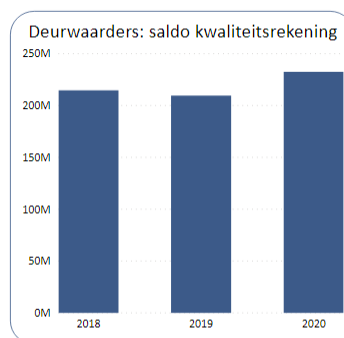
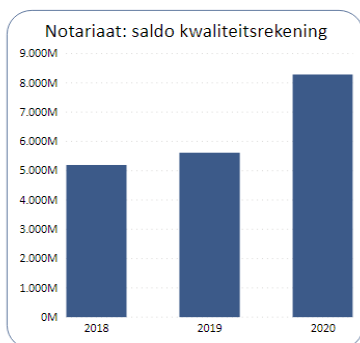
Het BFT neemt dit mee in zijn overwegingen en is in de wijze van rapporteren naar ondertoezichtstaanden onderscheid gaan maken naar het gewicht van bevindingen. Bij lichte bevindingen, bijvoorbeeld bij een technisch tekort van de kwaliteitsrekening, wordt volstaan met een brief (constateringsbrief). Zo kan het BFT de handhavingscapaciteit inzetten voor die zaken waar de impact het grootst is.

Saldo derdengeldenrekeningen

Om een beeld te krijgen van de hoeveelheid geld dat over deze bijzondere rekeningen gaat, hierbij enkele cijfers.

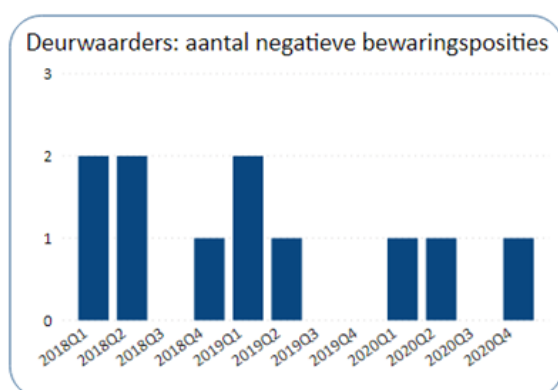
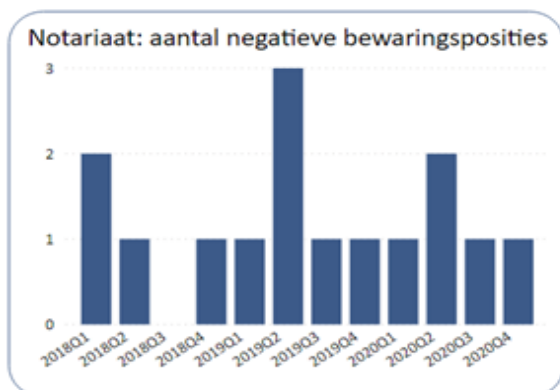
Het totale saldo op notariële kwaliteitsrekeningen bedraagt dagelijks gemiddeld enkele miljarden euro's. Het saldo derdengeld bij de notariskantoren (exclusief IDS-kantoren) was eind 2020 € 8,3 miljard. Dit is 48% meer dan eind 2019 (€ 5,6 miljard).

Het totale saldo op kwaliteitsrekeningen bij gerechtsdeurwaarders bedraagt dagelijks gemiddeld miljoenen euro's. Het saldo derdengeld bij de gerechtsdeurwaarderskantoren was eind 2020 € 232 miljoen. Dit is 10 % meer dan eind 2019 (€ 210 miljoen).

Negatieve bewaringsposities

Wanneer er minder geld op de kwaliteitsrekening staat dan de verplichtingen aan derden (bewaarplicht), spreken we van een negatieve bewaringspositie. Op basis van de door de notarissen en gerechtsdeurwaarders zelf ingediende kwartaalcijfers signaleert het BFT dit. Uit onderstaande grafieken blijkt dat er structureel kantoren met een bewaringstekort zijn¹. Dit zijn echter in de meeste gevallen ook steeds andere kantoren. Het BFT houdt deze kantoren nauwlettend in de gaten.

¹ Daar waar geen informatie wordt weergegeven, is er op basis van de ingediende cijfers geen sprake van een negatieve bewaringspositie.

In het financiële toezicht, waaronder het toezicht op bewaringsposities, komt het BFT toch geregeld tegen dat derdengeldenrekeningen misbruikt dan wel onvoldoende gevoed worden. Zo waren er in 2020 opvallend veel zaken waar de derdengeldenrekening een rol speelde. Denk aan de fraude door de bestuursvoorzitter van een groot advocaten-/notarissenkantoor of de faillissementen bij diverse gerechtsdeurwaarderskantoren.

Tevens waren er helaas ook nog diverse andere kwesties waar de derdengelden in het gedrang kwamen. Dat heeft geleid tot onderzoeken en tuchtklachten. In 2020 zijn vier gerechtsdeurwaarders ontzet vanwege onder andere bewaringstekorten. In de eerste maanden van 2021 is reeds een aantal ontzettingen inzake notarissen uitgesproken naar aanleiding van klachten over (onder andere) bewaringstekorten, die het BFT in 2020 heeft ingediend.

Daarnaast zijn in 2020 in een specifieke casus 48 gerechtsdeurwaarders door de tuchtrechter voor één maand geschorst². In deze zaak was er onvoldoende geld op de derdenrekening geplaatst. In overeenstemming met de beschermingsgedachte van artikel 19 Gerechtsdeurwaarderswet moeten te allen tijde voldoende middelen op de kwaliteitsrekening staan om iedere rechthebbende op derdengelden te kunnen geven wat hem toekomt.

c. Onroerend goed

Als onderzoeksthema heeft het BFT in 2020 gekeken naar het handelen en beleggen door notarissen in registergoederen. Volgens de Wet op het notarisambt en de jurisprudentie mag een notaris alleen als partij bij een onroerend goed transacties betrokken zijn als daar een gegronde reden voor is. Vanwege de huidige lage (spaar)rente en stijgende huizenprijzen hebben (kandidaat-) notarissen een toenemende behoefte om hun vermogen te beleggen in registergoederen. Bij het BFT kwamen veel vragen binnen over grensgevallen. Om meer duidelijkheid en afbakening ten aanzien van dit thema te verwerven, heeft het BFT in 2020 bij lopende onderzoeken of bij signalen over excessen specifiek naar dit onderwerp gekeken.

Inmiddels ligt er een uitspraak van de tuchtrechter, waaruit volgt dat beleggen in registergoederen is toegestaan.³ De tuchtrechter is ten aanzien van dit klachtonderdeel in het licht van de in de beslissing genoemde omstandigheden van oordeel dat de belegging in de appartementen past in een vermogensopbouw voor de oude dag en dat deze belegging voor de persoonlijke doeleinden van de notaris is toegestaan. In deze uitspraak wordt een andere interpretatie van de betrokken wet- en regelgeving gegeven dan in eerdere uitspraken. Het BFT is van mening dat deze uitspraak onvoldoende helderheid en zekerheid biedt omtrent de grenzen van de bestreden norm en is in hoger beroep gegaan.

d. Misbruik rechtspersonen

Dit jaar heeft het BFT extra aandacht besteed aan het oprichten van rechtspersonen en aan aandelenoverdrachten. Een thema dat vaak dicht tegen de poortwachtersrol aanzit. Het komt voor dat transacties uiteindelijk leiden tot misbruik, bijvoorbeeld bij faillissementsfraude.

In 2020 bevestigde de tuchtrechter dat een notaris moet voorkomen dat hij een schakel wordt in transacties, die verband kunnen houden met witwassen en financieren van terrorisme⁴.

Ook was er een casus waarin werd bevestigd dat een notaris zijn dienst moet weigeren, wanneer er te veel onzekerheden over de aard en de noodzaak van een transactie zijn⁵.

Tenslotte oordeelde de tuchtrechter in een zaak, dat zowel de notaris als de kandidaat-notaris hun poortwachtersrol onvoldoende hebben vervuld bij de oprichting van een aantal Stichting-BV-structuren en twee aandelentransacties. Hierbij kwam bovendien naar voren dat de notaris in zijn rol als werkgever de zorg en verantwoordelijkheid heeft voor zijn kandidaat-notaris. Hem is te verwijten dat hij de procedures op zijn kantoor kennelijk onvoldoende heeft ingericht⁶.

² ECLI:NL:TGDKG:2020:74

³ ECLI:NL:TNORSHE:2020:22

⁴ ECLI:NL:GHAMS:2020:1550

⁵ ECLI:NL:TNORSHE:2020:28

⁶ ECLI:NL:TNORARL:2020:31

e. Zorginstellingen

In diverse media zijn de afgelopen jaren berichten verschenen over hoge winsten bij zorginstellingen. Deze berichten waren voor de afdeling Wwft aanleiding om in 2020 een themaonderzoek te starten naar zorginstellingen. Hiervoor zijn van ongeveer 200 zorginstellingen onder andere de jaarrekeningen over de periode 2016 - 2018 geanalyseerd. Het ging hierbij om zorginstellingen die actief zijn in de thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg of een combinatie hiervan.

Bij de analyses is gekeken naar verschillende kengetallen en bijzonderheden in de jaarrekeningen. De kengetallen zijn vergeleken met ratio's van het CBS om te bepalen welke jaarrekeningen van zorginstellingen het meest afwijken van deze norm. Na de analyses zijn in totaal 28 accountantskantoren en drie administratiekantoren aangeschreven met het verzoek om over één of meer cliënten specifieke vragen te beantwoorden. Daarnaast zijn zij verzocht de dossiers betreffende de genoemde zorginstellingen opnieuw te beoordelen op ongebruikelijke transacties en deze zo nodig te melden bij de FIU.

Het themaonderzoek is nagenoeg afgerond en het BFT is tot de conclusie gekomen dat op basis van aanvullende informatie en toelichtingen van de aangeschreven instellingen veel afwijkingen van de gehanteerde normen verklaarbaar zijn. Een aantal accountants- en administratiekantoren heeft naar aanleiding van de verzoeken van het BFT (alsnog) melding gedaan van ongebruikelijke transacties.

Het BFT constateert dat accountants- en administratiekantoren die bij slechts één of enkele zorginstellingen verklaringen geven, vaak onvoldoende op de hoogte zijn van de relevante en specifieke regelgeving. Het spreekt voor zich dat wanneer instellingen onvoldoende kennis hebben van de branche waarin hun cliënten actief zijn, zij de risico's met betrekking tot witwassen en/of financieren van terrorisme mogelijk niet of onvoldoende kunnen inschatten noch ongebruikelijke transacties kunnen herkennen.

f. Onterechte of niet-inzichtelijke kosten

Het in rekening brengen van onterechte kosten dan wel het maken van onnodige kosten is een belangrijk thema. Het in rekening brengen van onterechte of niet-inzichtelijke kosten c.q. onnodige kosten, alsmede de stelselmatigheid en het gebrek aan documentatie daarvan ziet het BFT mede als onderdeel van de schuldenproblematiek.

Door groeiende digitalisering en automatisering kan het voorkomen dat er onjuiste en niet-reële kosten worden doorberekend. In 2020 is hierover naar aanleiding van een klacht van het BFT een uitspraak over geweest⁷. De tuchtrechter sprak uit dat er sprake was van ernstig verwijtbaar gedrag bij het doorbelasten van bepaalde kosten in E-Courtzaken, een vorm van digitale arbitrage. Hierbij speelt mee dat de kosten van ambtshandelingen en van de tenuitvoerlegging van een uitspraak van de arbiter [E-Court] geen wettelijke grondslag kennen.

g. Inrichting contracten

De manier waarop contracten tussen gerechtsdeurwaarders en hun opdrachtgevers worden ingeregeld in de administratie van het gerechtsdeurwaarderskantoor was ook afgelopen jaar een thema. Het BFT heeft dit inmiddels bij vijf grote kantoren onderzocht (waarvan vier onderzoeken zijn afgerond) en constateerde in meerdere gevallen tekortkomingen. Een deel daarvan is inmiddels door de kantoren aangepast.

3. ONDERZOEK & ANALYSE

Impactvol toezicht vereist gedegen onderzoek en analyse. Per toezichtstaak zijn er andere prioriteiten en interventies. Afgelopen jaar is extra aandacht uitgegaan naar verbreding en verdieping van het toezichtsveld. Verbreding door het maken van integrale analyses van de markt met de context en de dilemma's waar de doelgroepen zich voor gesteld zien. En verdieping door analyses van de onderliggende oorzaken van problemen.

⁷ ECLI_NL_TGDKG_2020_60

Het BFT ontwikkelt zich door tot een organisatie die meer focust op relevanter en impactvoller toezicht. Om een breed beeld te krijgen van het toezichtsveld zijn data onontbeerlijk. Die data heeft het BFT (voor een groot deel) voorhanden. In het programma Doorontwikkeling zijn stappen gezet om de beschikbare data beter te ontsluiten en voor meerdere doeleinden te gebruiken. Zo zorgt het BFT dat het klaar is voor het toezicht in een veranderende wereld.

Dat de wereld in 2020 door corona veranderde, merkten ook de ondertoezichtstaanden in hun werk. De notarissen maakten gebruik van (meer) volmachten en hadden creatieve wijzen van Belehrung. De gerechtsdeurwaarders hadden vanwege mogelijk besmettingsgevaar te maken met de 'corona-betekening' en er waren dilemma's met betrekking tot ontruiming tijdens een lockdown of de vraag wat te doen met de zorgbonus. Het BFT zag bij gerechtsdeurwaarderskantoren in 2020 meerdere faillissementen op eigen verzoek. Buiten de vraag of corona hier een rol in speelt, werd eens te meer duidelijk dat in goede tijden een buffer vormen belangrijk is.

De accountantskantoren, belastingadvieskantoren en administratiekantoren konden, doordat zij op afstand administratie voeren, goed blijven functioneren. Maar de risico's van minder klantcontacten voor bijvoorbeeld het signaleren van witwassen zijn evident. En ook de ingevoerde coronasteun, zoals de NOW-regeling en het voorkomen van misbruik hiervan, zullen de nodige aandacht blijven vragen.

Ook liepen doorlooptijden bij de tuchtrechters op. Zittingen werden uitgesteld, wat ook gevolgen heeft gehad voor het aantal uitspraken in 2020.

Onderzoeksfrequentie

Het financiële toezicht bij notarissen en gerechtsdeurwaarders wordt uitgevoerd door de beoordeling van periodieke financiële gegevens en door onderzoeken ter plaatse. Het BFT houdt hierbij rekening met de grootte van het kantoor. Dat geldt zeker bij de gerechtsdeurwaarders, waar enkele zeer grote kantoren een grote invloed op de markt hebben.

Het periodiek analyseren van (minimaal) vier kwartaal- en jaarlijkse financiële gegevens is een belangrijk onderdeel van het financiële toezicht en bestond in 2020 uit ongeveer 4.000 toetsingen bij ongeveer 785 notariskantoren en ongeveer 750 toetsingen bij ongeveer 150 gerechtsdeurwaarderskantoren. Deze toetsingen leidden tot risico-indicaties en risico-classificaties. De financiële onderzoeken zijn met name gericht op de financieel kwetsbare kantoren en toezicht op de derdengeldenrekeningen. De toezichthouders van het BFT hebben buiten de onderzoeken en toetsingen om ook regelmatig contact met notarissen en gerechtsdeurwaarders of hun accountants bij vragen of problemen.

Notariaat

Afgelopen jaar is financieel, net als de voorgaande jaren, een zeer goed jaar gebleken voor het notariaat onder meer veroorzaakt door de lage rentestanden, de stand van de huizenmarkt en de overdrachtsbelasting. In 2020 zijn, ondanks de coronacrisis, bijna twee miljoen akten gepasseerd. Vooral het vierde kwartaal was uitzonderlijk druk. Het BFT voerde vorig jaar 82 onderzoeken uit bij notariskantoren, dat is iets minder dan vorig jaar, waarbij één of meerdere bevindingen (normschendingen) werden vastgesteld.

Gerechtsdeurwaarders

Afgelopen jaar zijn 28 onderzoeken uitgevoerd bij gerechtsdeurwaarders (2019: 19 onderzoeken). Bij de gerechtsdeurwaarders ging het afgelopen jaar beduidend slechter en om die reden waren er meer onderzoeken nodig bij kwetsbare gerechtsdeurwaarderskantoren. In een aanzienlijk aantal gevallen zijn één of meerdere bevindingen (normschendingen) per onderzoek vastgesteld. Er is een afname te zien in het aantal gerechtsdeurwaarderskantoren. Dit komt door een combinatie van het stoppen van kantoren (deels door faillissementen op eigen verzoek), ontzettingen en overnames. Een deel lukt het te herstellen middels herstelplannen.

Hoog risicokantoren

Van een notaris- of gerechtsdeurwaarderskantoor met een hoog risico is sprake, wanneer bij tenminste vier van de zeven risicogebieden een hoog risico wordt ingeschat. Deze risicogebieden zijn: bewaring, liquiditeit, solvabiliteit, resultaat, kwaliteit, integriteit en overig. Bij uitzondering is ook sprake van een hoog risico op basis van één indicator, namelijk in het geval van een zeer ernstige situatie. Voor het bepalen van de risico-inschatting maakt het BFT gebruik van een geautomatiseerd puntensysteem, waarna als check nog een professional judgement plaatsvindt.

Kantoren vallende onder hoog risico worden gemonitord door het BFT. Dit kan tot gevolg hebben dat zij extra cijfers moeten inleveren, zoals wekelijkse (bewarings)overzichten. Met deze gegevens worden deze kantoren verder onderzocht, worden herstelplannen afgesproken en zo nodig worden klachten ingediend.

Eind 2020 worden 30 kantoren/notarissen als een hoog risico beschouwd, waarvan 9 kantoren mede of alleen op grond van kwaliteit/integriteit. Een drietal notarissen is begin 2021 inmiddels definitief ontzet. Eind 2019 stonden nog 37 kantoren op hoog risico.

Het aantal hoog risicokantoren op financieel, kwaliteits- en integriteitsgebied eind 2020 bij gerechtsdeurwaarders is 20, iets minder dan de twee voorgaande jaren. Dit is ruim 13% van het totaal aantal kantoren. In het notariaat is dit bijna 4% (30 van de 785 notariskantoren).

Wwft

Bij het toezicht op de Wwft is het van belang dat gezien de grotere omvang van de populatie ondertoezichtstaanden het BFT zijn onderzoekscapaciteit zo adequaat mogelijk inzet. Naast de integrale toezichtonderzoeken – waarbij het BFT de naleving van alle aspecten van de Wwft beoordeelt – voert het BFT deel- en themaonderzoeken uit.

Het BFT ontvangt jaarlijks enkele honderden signalen uit verschillende bronnen, onder meer van diverse ketenpartners. Na analyse en weging van diverse factoren vindt prioritering plaats en worden signalen met de hoogste prioriteit als eerste onderzocht. In 2020 heeft het BFT 48 bijzondere onderzoeken uitgevoerd. In verband met de coronamaatregelen hebben de toezichtonderzoeken veelal op afstand plaatsgevonden met gebruikmaking van videoverbindingen.

Het BFT kan niet alle organisaties waarover een signaal is ontvangen bezoeken. Bij signalen met een lagere prioriteit worden de onderzoeken daarom schriftelijk uitgevoerd. Instellingen ontvangen een brief met informatie over de verplichtingen die voortvloeien uit de Wwft. In de brief wordt tevens beknopt een signaal betreffende een (oud-)cliënt van de instelling uiteengezet. Het BFT verzoekt de instelling de dossiers betreffende hun (oud-)cliënten van een aantal jaren opnieuw te beoordelen op ongebruikelijke transacties, het BFT te informeren over de bevindingen en, indien noodzakelijk, alsnog meldingen te doen bij de FIU. In 2020 heeft het BFT 28 schriftelijke toezichtonderzoeken uitgevoerd. Het BFT is positief over de resultaten uit deze onderzoeken, waaronder meldingen van ongebruikelijke transacties door de aangeschreven instellingen.

Naast deze onderzoeken voert het BFT ook deelonderzoeken uit naar het risicobeleid en -management. Net als in 2019 is afgelopen jaar het risicobeleid en -management opgevraagd en beoordeeld, maar nu van belastingadvieskantoren (20 in totaal). Het BFT is tevreden met de respons van de belastingadvieskantoren en de inhoud van het ontvangen risicobeleid en -management. Een blijvend aandachtspunt voor de instellingen is het actueel houden van het risicobeleid, mede naar aanleiding van wetswijzigingen. In 2021 zal het BFT opnieuw het risicobeleid en -management opvragen bij een aantal notariskantoren.

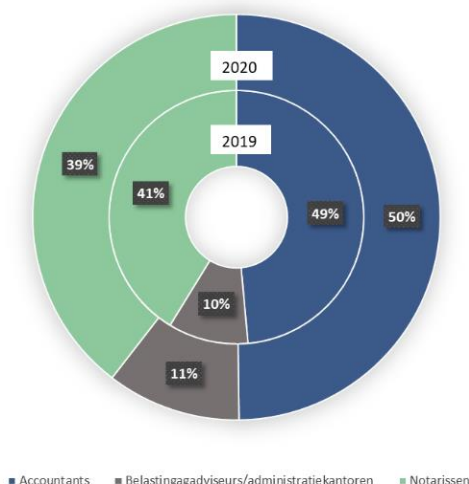
Analyse meldingen van ongebruikelijke transacties

Bij zowel de accountants(kantoren) als de notaris(kantoren) is - in absolute aantallen - een daling van het aantal meldende instellingen zichtbaar. Voor de belastingadvieskantoren en administratiekantoren geldt dat het aantal meldende instellingen nagenoeg gelijk is gebleven. Aangezien het aantal instellingen dat (enkel) meldingen heeft gedaan op grond van de subjectieve indicator in lijn ligt met voorgaande jaren, veronderstelt het BFT dat de daling van het aantal meldende instellingen wellicht kan worden verklaard door het vervallen van de objectieve landenindicator in oktober 2019.

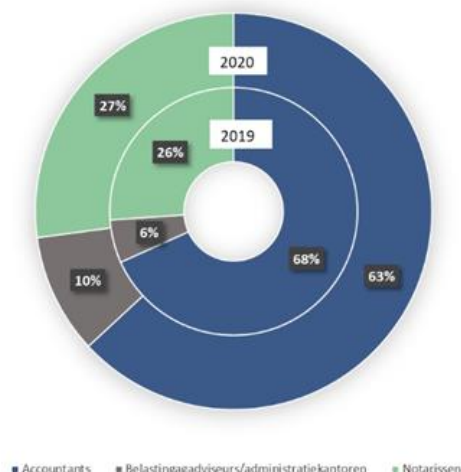

In 2020 hebben de instellingen die onder toezicht van het BFT staan in totaal 3.911 meldingen van ongebruikelijke transacties gedaan bij de FIU (2019: 5.045). Van de meldingen bij de FIU in 2020 zijn 3.690 meldingen (94,3% van het totaal) gedaan op grond van de subjectieve indicator (2019: 3.869 meldingen, 76,6% van het totaal). De daling van het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties in 2020 ten opzichte van 2019 kan (met name bij accountantskantoren) grotendeels worden verklaard door het vervallen van de objectieve landenindicator in oktober 2019.

Aandeel instellingen per doelgroep

Aandeel meldingen per doelgroep

Nieuwe data- en analysetool

Voor het risicogericht toezicht op het notariaat en op gerechtsdeurwaarders maakt het BFT gebruik van veel data, waaronder de periodiek in te dienen financiële cijfers en signalen van derden. In 2020 is in samenwerking met het NFI en het ministerie van JenV een nieuwe data-en analysetool ontwikkeld. Met deze tool en het bijbehorende dashboard kan het BFT de grote hoeveelheid data sneller inzichtelijk maken, betere risico-inschattingen maken en benchmarkinformatie delen.

De tool maakt het mogelijk op bedrijfstakniveau en in tijd allerlei soorten analyses te maken. Van trendanalyses (welke trends zijn zichtbaar in de markt?), tot benchmark-analyses (welke kantoren wijken af van een bepaalde benchmark?) tot scenario-analyses (welke kantoren komen mogelijk in de problemen als bijvoorbeeld de omzet x% daalt?).

Toezichthouders zijn met de tool beter in staat om efficiënter en effectiever te werken en meer sturing en prioriteit te geven aan hun individuele toezichtactiviteiten. De tool wordt nog verder geoptimaliseerd voor het toezicht op het notariaat en de gerechtsdeurwaarders. Voorts wordt er ook bij de Wwft gewerkt aan een nieuwe tool.

De analysetools zorgen voor data-optimalisatie en betere analyses, waardoor de toezichthouders betere (geïntegreerde) signalen krijgen en beter kunnen prioriteren waar aanvullend onderzoek nodig is. In een toezichtsveld met veel ondertoezichtstaanden en voor het uitvoeren van volledig integraal toezicht is dit essentieel. De uitbreiding van de analysecapaciteit bij het BFT heeft deze ontwikkeling nog eens versterkt. Vooralsnog heeft in 2020 de nadruk gelegen op het beschikbaar maken van de data voor het primaire proces van toezicht en zicht te krijgen op bredere context. Dat heeft naar verwachting positieve gevolgen voor het gehele toezicht van het BFT.

IV. ORGANISATIE

De afgelopen jaren is het BFT steeds meer impactgericht gaan werken. In het toezichtswerk is meer focus gekomen op de effectiviteit van interventies, het bundelen van krachten met organisaties in het toezichtsveld en marktanalyses. Deze professionalisering van het toezicht zorgde voor andere en nieuwe manieren van werken, zoals het data-gedreven werken, andere manieren van (preventieve) toezichtinterventies en nieuwe samenwerkingsverbanden. De veranderingen hadden ook implicaties voor de bedrijfsvoering op het gebied van personeel, automatisering en financiën. Afgelopen jaar heeft het BFT de bedrijfsvoering robuuster vormgegeven en zijn de aan de bedrijfsvoering gerelateerde processen verder geprofessionaliseerd. Hierbij is de vernieuwing van het bedrijfsprocessensysteem geëvalueerd en herijkt.

Personeel en organisatie

Om de bedrijfsvoering verder te kunnen professionaliseren heeft het BFT afgelopen jaar een nieuwe afdeling bedrijfsvoering opgericht en zijn de beleidsfuncties bij de afdeling Juridische Zaken en Handhaving ondergebracht. Samen met deze herinrichting van de organisatie is ook een nieuw formatie-overzicht vastgesteld, waarbij alle medewerkers van het BFT nu vallen onder een afdeling.

In 2020 is de bezetting binnen het BFT toegenomen. Deze uitbreiding past bij de doorontwikkeling van de organisatie en de verdere professionalisering van het toezicht. De nieuwe afdeling bedrijfsvoering heeft afspraken gemaakt over samenwerking en personeel, zoals met P-direkt en de interne vertrouwenspersoon.

Automatisering

Door de coronamaatregelen moest ook het BFT snel veranderingen op het gebied van de IT-voorzieningen doorvoeren. Medewerkers waren al bekend met werken op afstand, maar de mogelijkheden voor digitaal overleggen en samenwerken konden verbetering gebruiken. Er volgde onder andere een versnelde introductie van videobellen en het delen van documenten. Daarbij zijn ook de afspraken over thuiswerkfaciliteiten geactualiseerd.

In 2020 is het bedrijfsprocessensysteem geëvalueerd en herijkt. Daaruit bleek dat het beter was per werkproces te bekijken welke ondersteuning noodzakelijk is, in plaats van te streven naar één integraal systeem. Analysetools, databases en rapportagetools worden daarom nu per werkproces opgepakt. Inmiddels is er bij de toezichtsafdelingen begonnen met de uitrol van analysetools. Hierbij is aangesloten bij de datalabs die het BFT samen met het ministerie van JenV en het NFI heeft ontwikkeld.

Het afgelopen jaar is het IT-beheer bij een externe specialist ondergebracht. Het traject wat daaraan vooraf ging, bracht concrete verbeterpunten ten aanzien van modernisering aan het licht. Er is inmiddels gestart met aanpassingen die zorgen dat de organisatie op IT-gebied klaar is voor alle nieuwe inhoudelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de introductie van de cloud.

Financiën

Met het ministerie van JenV zijn afspraken gemaakt over het meerjarig financieel kader. Dit zorgt voor meer zekerheid over de financiële ruimte en is belangrijk voor de continuïteit van de organisatie. Het definitieve financieel kader is lager dan begin 2020 verondersteld. Behalve over de hoogte zijn met het ministerie ook afspraken gemaakt over de procedure. Om de impact van de lagere financiering in 2020 te beoordelen zijn enkele plannen uitgesteld zoals de werving van personeel en activiteiten op het gebied van de IT. Deze activiteiten zijn inmiddels weer opgepakt.

De nieuwe afdeling bedrijfsvoering coördineert sinds afgelopen jaar de begrotingsvoorbereidingen. De interne P&C-cyclus is aangepast en er is gestart met een nieuw format voor de financiële voortgang. Waar voorheen dergelijke werkzaamheden op verschillende plekken binnen de organisatie werden opgepakt, zorgt de nieuwe afdeling bedrijfsvoering nu voor centrale coördinatie. Hierdoor kon in 2020 ook gewerkt worden aan het verder finetunen van ontwikkelingen en het verwerken van nieuwe inzichten.

AVG en privacy

Op het gebied van de AVG is veel werk verzet. Er zijn meerdere (pre-)DPIA's verricht om risico's van nieuwe projecten en plannen in kaart te brengen, waaronder het Datalab notariaat en intranet. Het BFT heeft voor het eerst meegedaan aan een ethisch assessment in het kader van het Datalab. Er zijn verwerkersovereenkomsten

gesloten met ICT-partijen om het informatiebeveiligingslandschap (meer) op orde te brengen. En er is meegewerkt aan de actualisering van enkele bestaande gegevensleveringen van de KNB en het CJIB. Ondanks al deze werkzaamheden heeft het BFT toch te maken gehad met enkele datalekken. Deze zijn aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Dit heeft er mede toe geleid dat het persbeleid is geactualiseerd teneinde dergelijke incidenten te voorkomen

Doelmatigheid

In 2018 is naar aanleiding van de ZBO-evaluatie geconstateerd, dat de overgang naar een risico-gestuurd toezicht bijdraagt aan een doelmatiger toezicht. In de afgelopen periode heeft het BFT in het kader van de doorontwikkeling verbeteringen en innovaties doorgevoerd. Dit heeft zich ook vertaald naar een efficiënte inrichting van de werkprocessen. Met de introductie van data-analisten en het bundelen van beleidsinitiatieven is de kwaliteit verbeterd van de betreffende activiteiten en is tegelijkertijd meer ruimte ontstaan voor de kerntaken bij toezichthouders. In het verlengde daarvan kan worden gewezen op het onderbrengen van de beleidstaken bij de afdeling JZH en de vorming van de afdeling bedrijfsvoering. Deze herindeling heeft bijgedragen aan het bundelen van taken die anders capaciteit onttrekken aan de kerntaken. Als naar de organisatie als geheel wordt gekeken, vormt de overhead bij publieke organisaties veelal 20 tot 30% van het personeelsbestand. Bij toezichthoudende organisaties is ook nog sprake van direct aan het toezicht gerelateerde taken, bijvoorbeeld op het gebied van handhaving of beleidsontwikkeling. Bij het BFT betreft ongeveer 70% van het personeelbestand de toezichtsafdelingen, 15% de afdeling JZH en ongeveer 15% de overige functies, waaronder bedrijfsvoering. Het BFT heeft geen indicatie dat de doelmatigheid sterk verbeterd zou kunnen worden.

In-control-statement

Met een relatief beperkte omvang is het BFT goed in staat om zijn bedrijfsvoeringsprocessen te overzien en te beheersen. Daar waar veranderingen worden doorgevoerd, bestaat veelal de afspraak van het vier-ogen-principe. Los van de afspraken stimuleert de omvang ook een cultuur van actief kortsluiten en overleggen. De risico's in de bedrijfsprocessen zijn over het algemeen in beeld. Nadeel van een kleinere organisatie is dat analyse en afwegingen niet altijd voldoende gedocumenteerd worden en dat er niet altijd voldoende tijd en capaciteit is om te reflecteren. Het BFT is begonnen om de bedrijfsvoeringsprocessen nadrukkelijker te borgen. Robuust en betekenisvol zijn de twee kernbegrippen die hierbij zijn benoemd. In 2020 is een nieuwe organisatiestructuur van toepassing geworden, die hiervoor de basis biedt.

'Wat gaat goed, wat kan beter?' was een veelvoorkomende vraag in 2020. Het BFT heeft meer structuur aangebracht in de inrichting en uitvoering van de bedrijfsvoering. Met als doel de logische samenhang van processen te versterken en de uitvoering robuuster te maken en zo bij te dragen aan het nog relevanter en impactvoller maken van het toezicht. De komende periode zullen hierin vervolgstappen worden gezet. Ook zal er meer aandacht komen voor andere thema's zoals de informatievoorziening en de (professionele) ontwikkeling van medewerkers.

Vooruitblik

In 2021 e.v. zullen de activiteiten inzake de doorontwikkeling verder geborgd en geïntegreerd worden in de organisatie. Een herijking van de visie ligt in de planning. Daarnaast zal het BFT zich toeleggen op een verdere structurele ontwikkeling van de organisatie en van de mensen. Hierbij worden de methodieken en meest effectieve interventies van afgelopen tijd gebruikt om het toezicht effectiever te maken. Deze zijn niet alleen gebaseerd op risicogericht en repressief toezicht, maar ook op preventief toezicht. Het BFT houdt hierbij rekening met de verschillende stakeholders en ketenpartners, waarmee het in verbinding staat. Als lerende organisatie wil het BFT niet alleen bezien wat impact heeft, maar vooral ook wat een effectieve bijdrage kan leveren aan het vertrouwen in de beroepsgroepen, de rechtszekerheid en een integer financieel-economisch stelsel.

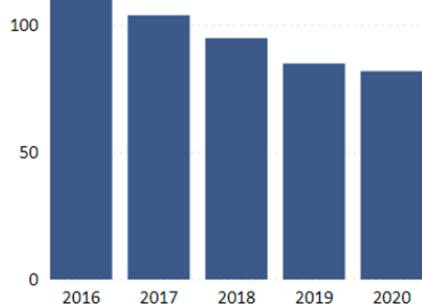
V. BFT IN CIJFERS 2020

1. SAMENVATTING TOEZICHT BFT IN 2020

Toezicht notariaat		Aantallen 2020			
Kengetallen		Aantal kantoren	785		
		Aantal (kandidaat- en toegevoegd) notarissen	3.350		
		Aantal hoog risicokantoren	30		
		Bijzondere onderzoeken	82		
		Toetsingen financiële gegevens	4.000		
Onderzoeken					
Toezicht gerechtsdeurwaarders					
Kengetallen		Aantal kantoren	150		
		Aantal ambtelijk bevoegden	660		
		Aantal hoog risicokantoren	20		
		Bijzondere onderzoeken	28		
		Toetsingen financiële gegevens	750		
Onderzoeken					
Toezicht Wwft					
Kengetallen		Onder toezicht staande instellingen	48.000		
		Extra meldingen n.a.v. Wwft-onderzoek BFT	71		
		Meldingen bij FIU door instellingen	3.909		
		Bijzondere onderzoeken	48		
		Schriftelijke onderzoeken	28		
Onderzoeken		Risicobeleid en -management (thematisch)	20		
		Zorginstellingen (thematisch)	31		
		Informatiebrieven en enquêtes verstuurd	1.300		
		Presentaties & webinars (aantal aanwezigen)	2.800		
		Voorlichting			
Handhaving					
Maatregelen: 		Notarissen	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen	
		Aanwijzing	-	-	18
		Waarschuwing	97	10	11
		Boete	-	-	14
		Last onder dwangsom	2	5	4
		Normoverdragen/ pre-tuchtrechtelijk gesprek	8	3	-
		Tuchtklacht	15	6	-
		Aangifte strafrecht	-	-	-
		Spoedmaatregel/ stille bewindvoering	4	4	-
		Totaal	126	28	47
		Organisatie BFT			
				Aantal fte	52
				Verhouding man/vrouw (m.b.t. medewerkers)	33/27
				Subsidie	€7.865.000

2. NOTARIAAT IN CIJFERS

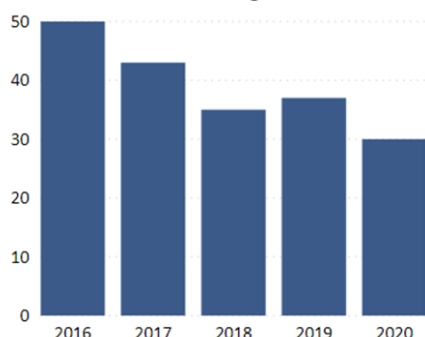
Notariaat: aantal onderzoeken

Aantal onderzoeken notariaat

In 2020 heeft het BFT 82 onderzoeken uitgevoerd bij notariskantoren. Dit is nagenoeg evenveel als vorig jaar.

Notariaat: aantal hoog risicokantoren

Hoog risicokantoren

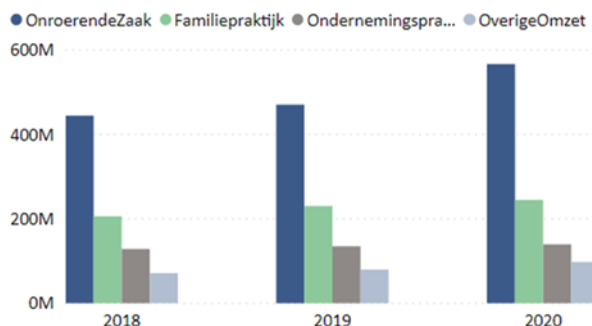
Eind 2020 worden bij 30 notariskantoren/notarissen een verhoogd risico onderkend. Bij 9 kantoren is dit op grond van kwaliteit/integriteit. Bij deze kantoren zijn (begin 2021) drie notarissen definitief ontzet. Eind 2019 werd bij 37 notariskantoren nog een verhoogd risico onderkend.

Financieel overzicht notarissen

In onderstaande grafieken en analyses is uitgegaan van de door notariskantoren ingediende tussentijdse (cumulatieve) cijfers over het vierde kwartaal 2020. De ingediende cijfers van de kantoren met een interdisciplinaire samenwerking (IDS) worden hierbij buiten beschouwing gelaten. In de grafieken en analyses zijn 734 notariskantoren opgenomen.

Het jaar 2020 is financieel een zeer goed jaar gebleken voor het notariaat. De meeste notariskantoren hebben het uitzonderlijk druk gehad en met name in het vierde kwartaal zijn veel akten gepasseerd. Het netto honorarium en het praktijkinkomen zijn aanmerkelijk toegenomen.

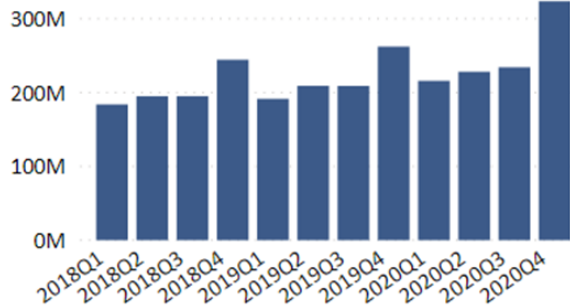
Notariaat: bruto honorarium

Honorarium notariaat

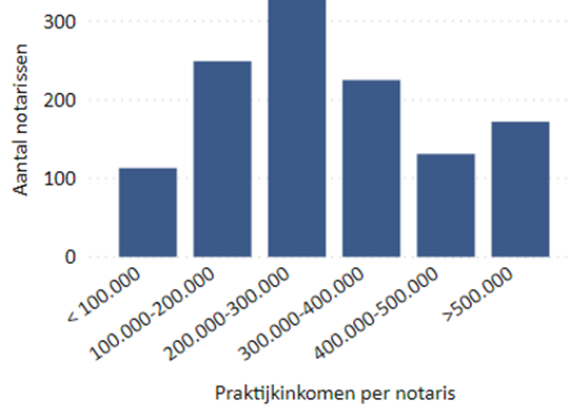
In 2020 is het bruto honorarium sterk toegenomen. Dit geldt vooral voor de toename van de omzet in de onroerende zaak praktijk. Hier is sprake van een toename van 22%.

Notariaat: mutatie netto honorarium

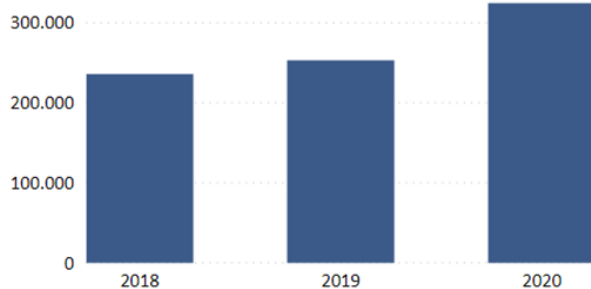
Bijgaande grafiek laat zien dat het vooral in 2020 het netto honorarium per kwartaal van de notariskantoren toenam, met als uitschieter het vierde kwartaal van 2020.

Notariaat: verdeling praktijkinkomen per notaris

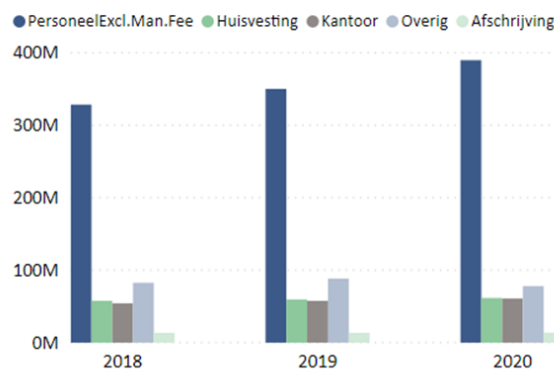
De verdeling van het praktijkinkomen per notaris in 2020 (in klassen van € 100.000) laat zien dat de meeste notarissen het norm praktijkinkomen van € 100.000 (ruimschoots) hebben behaald in 2020.

Notariaat: gemiddeld praktijkinkomen per notaris

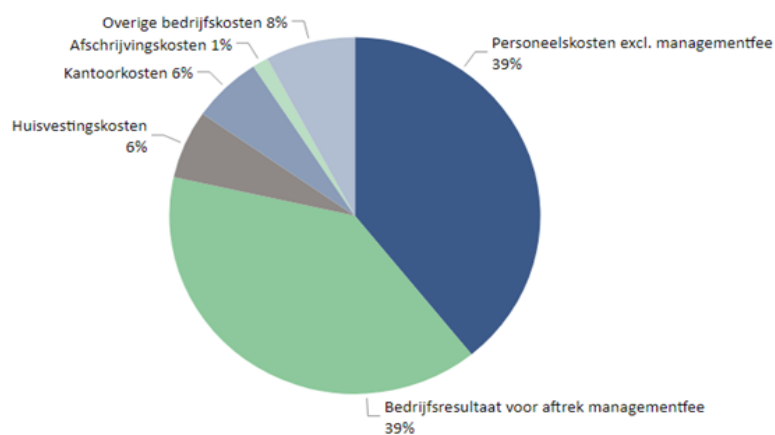
Afgelopen jaar is qua praktijkinkomen een uitzonderlijk goed jaar geweest voor het notariaat, zoals uit de grafiek hiernaast valt op te maken.

Notariaat: kosten

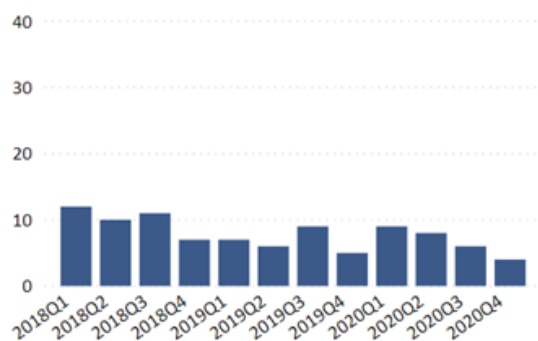
De kostenontwikkeling van het notariaat over de afgelopen jaren is als volgt.

Notariaat: resultaat en kosten tov netto honorarium

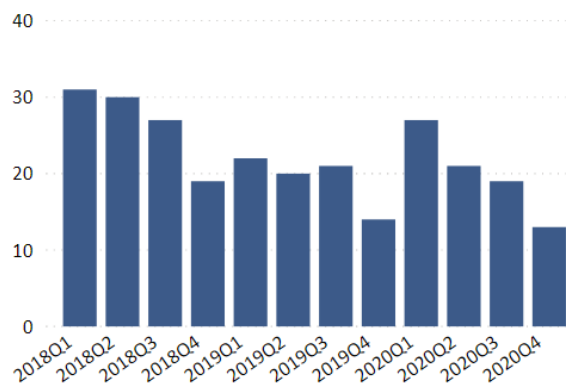
De verhouding tussen kosten en praktijkinkomen ten opzichte van het netto honorarium per Q4 2020 is weergegeven in de volgende grafiek.

Notariaat: aantal negatief eigen vermogen én negatieve liquiditeitspositie

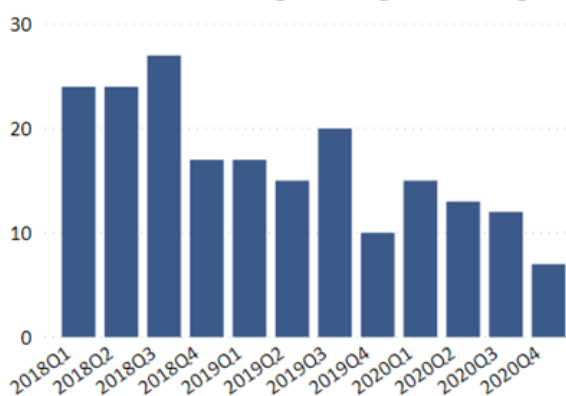
Het aantal kantoren met zowel een negatief eigen vermogen als een negatieve liquiditeitspositie is in de afgelopen jaren afgenomen.

Notariaat: aantal negatieve liquiditeitsposities

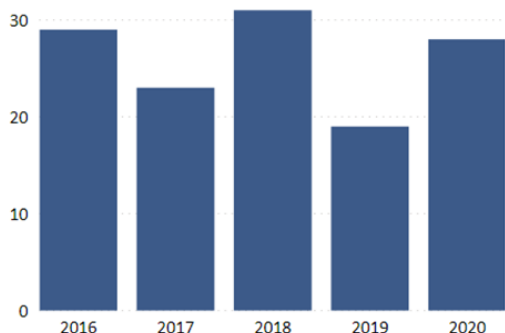
Ook het aantal kantoren met een negatief eigen vermogen of een negatieve liquiditeitspositie is de afgelopen jaren gedaald, zoals deze grafieken laten zien.

Notariaat: aantal negatief eigen vermogen

3. GERECHTSDEURWAARDERS IN CIJFERS

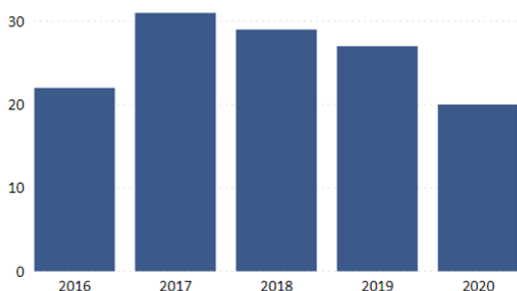
Gerechtsdeurwaarders: aantal onderzoeken

Aantal onderzoeken gerechtsdeurwaarders

In 2020 heeft het BFT 28 onderzoeken uitgevoerd bij gerechtsdeurwaarderskantoren. Vorig jaar waren dit 19 onderzoeken.

Gerechtsdeurwaarders: aantal hoog risicokantoren

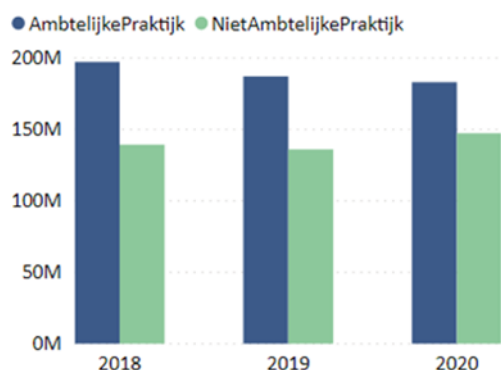
Hoog risicokantoren. Eind 2020 was het totale aantal hoog risicokantoren op financieel, kwaliteits- en integriteitsgebied 20. Dit is iets minder dan de twee vorige jaren, maar is nog steeds ruim 13% van het totaal aantal gerechtsdeurwaarderskantoren. Kantoren vallende onder hoog risico worden intensiever gemonitord. Zij dienen bijvoorbeeld frequenter tussentijdse financiële cijfers in bij het BFT, worden frequenter onderzocht en zij moeten herstelplannen opstellen. Zo nodig worden klachten ingediend bij onvoldoende herstel.

De afname van het aantal gerechtsdeurwaarder kantoren is een combinatie van het stoppen van kantoren (deels door faillissementen op eigen verzoek), ontzettingen en overnames. Een deel lukt het te herstellen middels herstelplannen.

Financieel overzicht gerechtsdeurwaarderskantoren

In onderstaande grafieken en analyses is uitgegaan van de door gerechtsdeurwaarders ingediende tussentijds (cumulatieve) cijfers over het vierde kwartaal 2020. In de grafieken en analyses zijn 147 gerechtsdeurwaarderskantoren opgenomen.

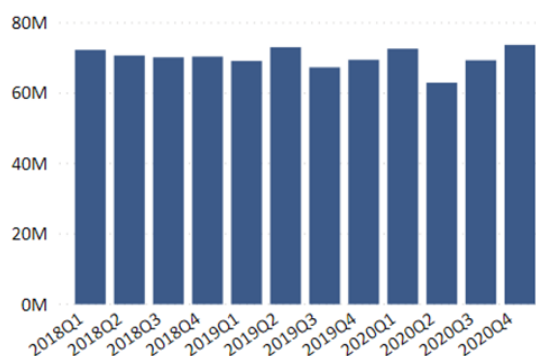
Gerechtsdeurwaarders: bruto honorarium

Honorarium gerechtsdeurwaarders:

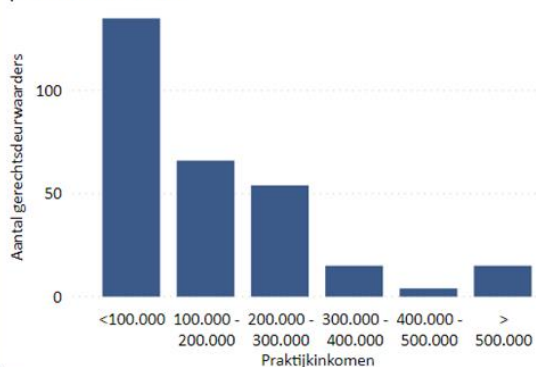
In 2020 is het bruto honorarium met 2% toegenomen. Er vindt een verschuiving van ambtelijke praktijk naar niet-ambtelijke praktijk plaats.

Gerechtsdeurwaarders: mutatie netto honorarium

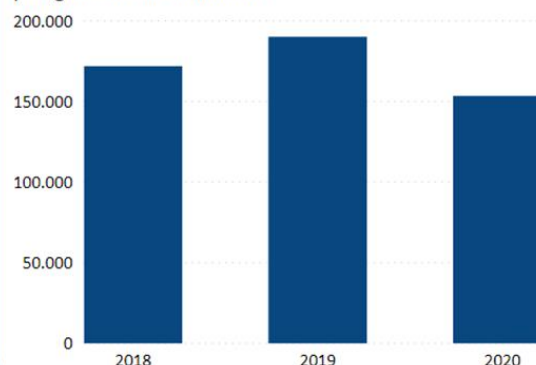
Het netto honorarium per kwartaal van de gerechtsdeurwaarderskantoren over de afgelopen drie jaar.

Gerechtsdeurwaarders: verdeling praktijkinkomen per deurwaarder

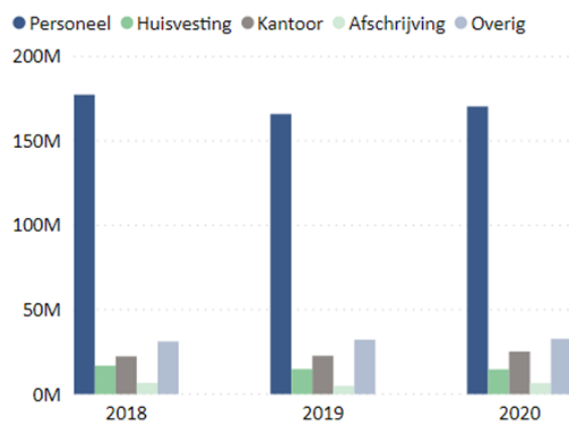
De verdeling van het praktijkinkomen per gerechtsdeurwaarder in 2020, in klassen van € 100.000, laat zien dat de meeste gerechtsdeurwaarders een praktijkinkomen per gerechtsdeurwaarder van minder dan € 100.000 hebben.

Gerechtsdeurwaarders: gemiddeld praktijkinkomen per gerechtsdeurwaarder

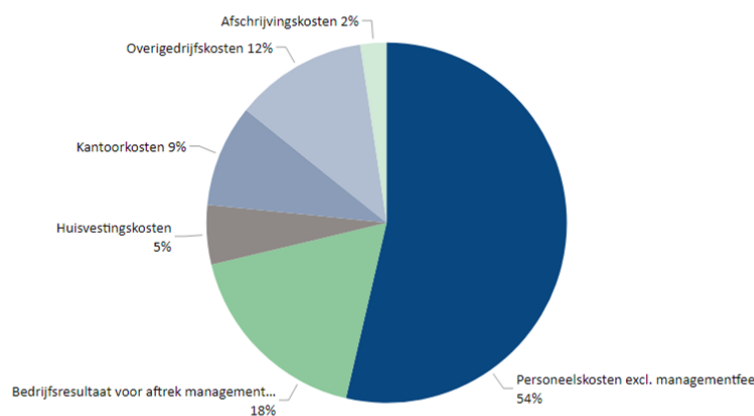
Het gemiddelde per praktijkinkomen per gerechtsdeurwaarder wordt door uitschieters en door het kleinere aantal omhooggetrokken.

Gerechtsdeurwaarders: samenstelling kosten

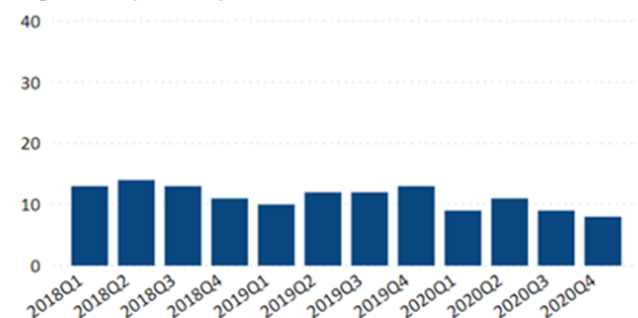
De kostenontwikkeling van de gerechtsdeurwaarderskantoren over de afgelopen jaren is als volgt.

Gerechtsdeurwaarders: resultaat en kosten tov honorarium

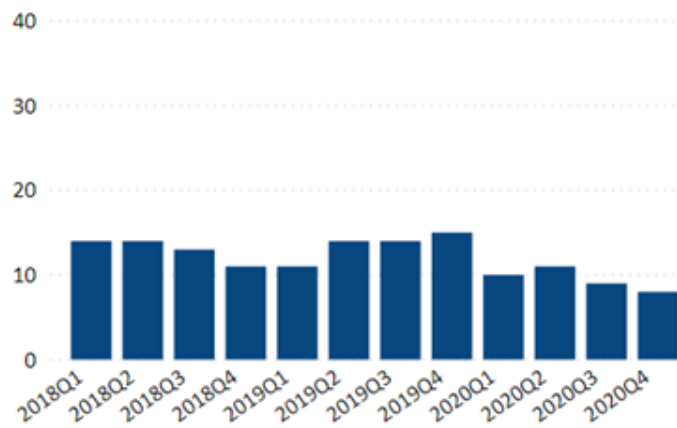
De verhouding tussen kosten en praktijkinkomen ten opzichte van het netto honorarium per Q4 2020 is weergegeven in de hiernaast staande grafiek.

Gerechtsdeurwaarders: aantal negatief eigen vermogen én negatieve liquiditeitspositie

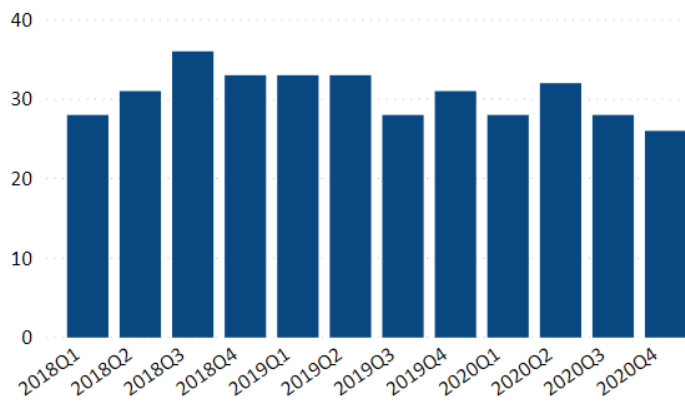
Het aantal kantoren met *zowel* een negatief eigen vermogen *als* een negatieve liquiditeitspositie is in de afgelopen jaren afgenomen.

Gerechtsdeurwaarders: aantal negatief eigen vermogen

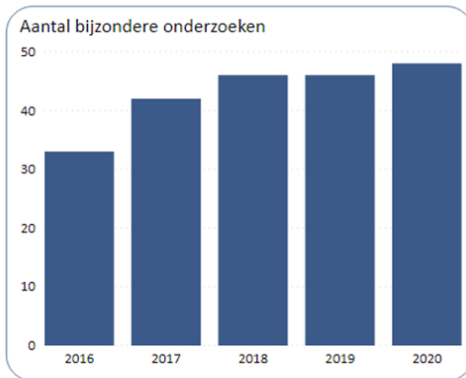

Ook het aantal kantoren met een negatief eigen vermogen of een negatieve liquiditeitspositie is de afgelopen jaren gedaald, zoals deze grafieken laten zien.

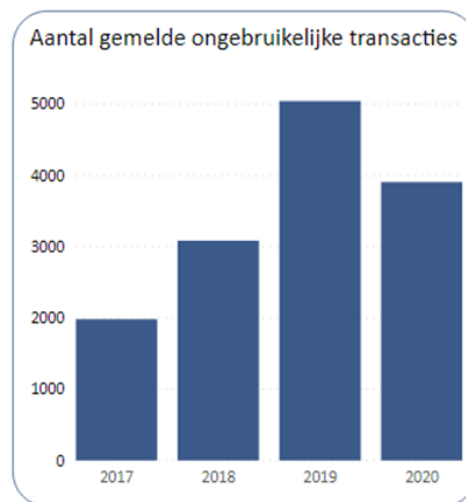
Gerechtsdeurwaarders: aantal negatieve liquiditeitsposities

4. WWFT IN CIJFERS

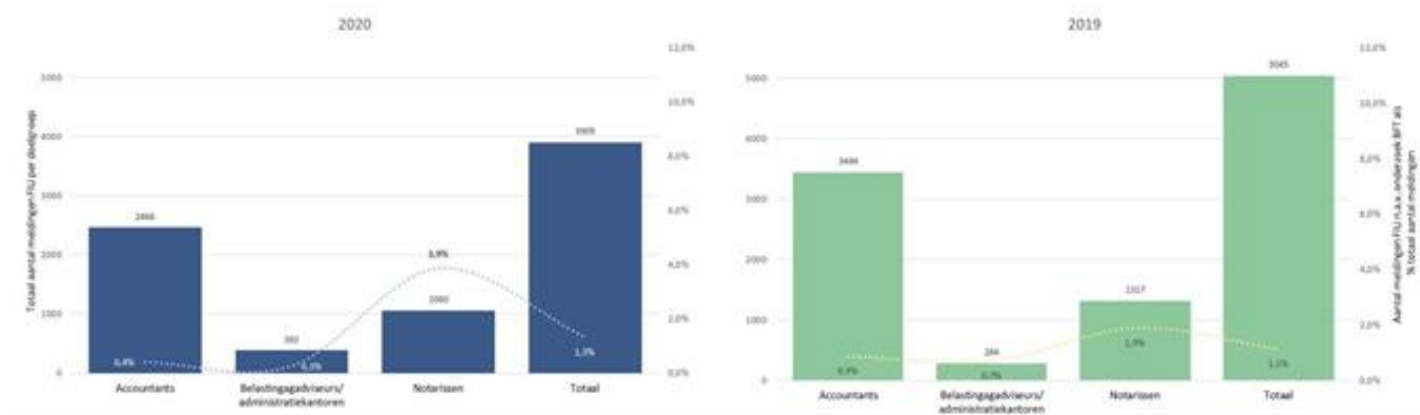

In 2020 heeft het BFT 48 bijzondere onderzoeken in het kader van de Wwft gedaan. Naar aanleiding van deze bijzondere onderzoeken zijn 71 extra meldingen van ongebruikelijke transacties bij de FIU gedaan.

De ondertoezichtstaanden van het BFT hebben afgelopen jaar 3.909 ongebruikelijke transacties gemeld aan de FIU. In 2019 waren dat er 5.045.

Onderstaande grafieken zijn een grafische weergave van het totaal aantal meldingen dat in 2020 en 2019 is gedaan bij de FIU door de instellingen die onder toezicht staan van het BFT. Daarnaast is in de grafiek weergegeven welk percentage van de meldingen het gevolg is van toezichtonderzoek van het BFT. Het totaal aantal meldingen naar aanleiding van toezichtonderzoeken is in 2020 licht gestegen ten opzichte van 2019.

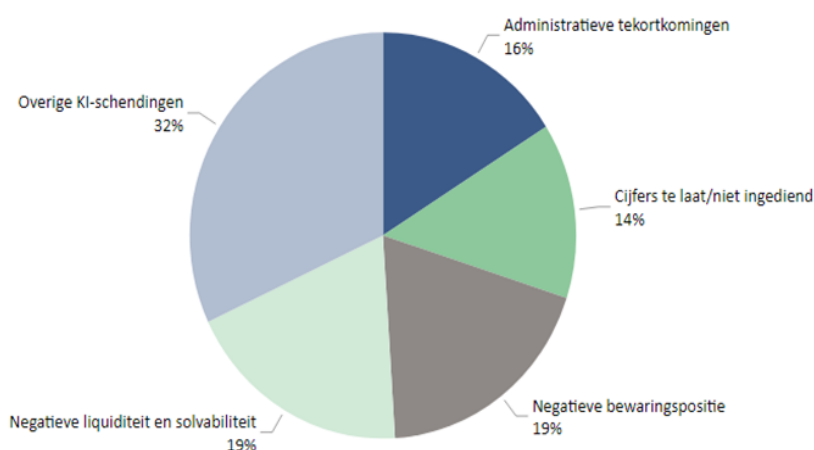
5. HANDHAVING IN CIJFERS

Het optreden van het BFT is gericht op het bereiken van normconform gedrag en het (doen) beëindigen van de normschending. De keuze voor de inzet van een handhavingsinstrument en de wijze waarop dit wordt ingezet, hangt af van de omstandigheden van het geval. Het BFT bepaalt per situatie welk handhavingsinstrument het meest effectief en efficiënt is. Het openbare handhavingsbeleid van het BFT is hierbij leidend. Voor de keuze van het meest effectieve handhavingsmiddel worden twaalf elementen afgewogen, waaronder de ernst van de normschending, maar ook de herstelactiviteiten van de beroepsbeoefenaar.

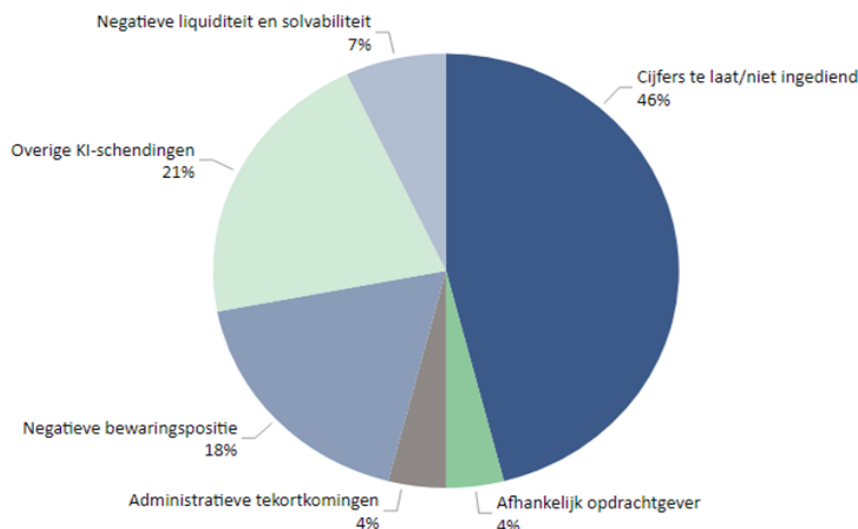
Zo is de effectiviteit van het indienen van klachten bedoeld om de belangen te beschermen van degenen die gebruikmaken van de diensten van de beroepsgroep. Dus om de norm te zetten voor ook anderen en daarmee de eer en waardigheid van de beroepsgroep hoog te houden.

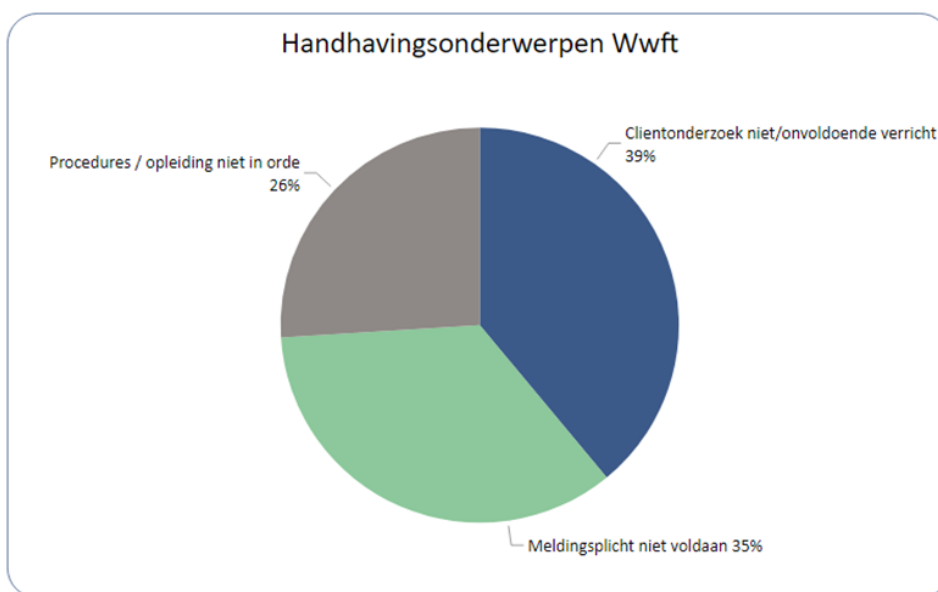
In onderstaande overzichten zijn de handhavingsonderwerpen per beroepsgroep weergegeven in procenten. Het overzicht geeft slechts een verdeling naar handhavingsonderwerp, niet naar capaciteit.

Handhavingsonderwerpen notariaat

Handhavingsonderwerpen gerechtsdeurwaarders

In 2020 heeft het BFT in totaal 201 handhavinginstrumenten opgelegd, waaronder 118 waarschuwingsbrieven, die zijn uitgestuurd aan notarissen, gerechtsdeurwaarders en instellingen inzake de Wwft. Er zijn 11 handhavingsgesprekken gevoerd met notarissen en gerechtsdeurwaarders, 15 klachten ingediend tegen notarissen, 6 klachten tegen gerechtsdeurwaarders en 14 boetes inzake de Wwft uitgedeeld.

Handhavingsmaatregelen BFT per beroepsgroep in 2020⁸

Handhavingsmaatregel	Notarissen	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen
Aanwijzing	-	-	18
Waarschuwingsbrief (incl. constateringsbrief)	97	10	11
Boete	-	-	14
Last onder dwangsom	2	5	4
Normoverdragend/Pre-tuchtrechtelijk gesprek	8	3	-
Tuchtklacht	15	6	-
Aangifte strafrecht	-	-	-
Spoedmaatregel/stille bewindvoering	4	4	-
Totaal	126	28	47

⁸ Bij de notarissen en bij de gerechtsdeurwaarders zijn de maatregelen in absolute getallen per persoon weergegeven. Bij de Wwft-plichtigen zijn de maatregelen in absolute getallen per instelling/kantoor weergegeven, tenzij anders vermeld.

Door de tuchtrechter opgelegde tuchtmaatregelen in 2020 n.a.v. ingediende klachten BFT⁹ 10

Onderstaande tuchtmaatregelen zijn opgelegd in:

- 15 klachtprocedures ten aanzien van (kandidaat-)notarissen;
- 58 klachtprocedures ten aanzien van gerechtsdeurwaarders. Hiervan behoorden 48 gerechtsdeurwaarders tot één kantoor, die allen voor 1 maand werden geschorst.

Tuchtmaatregel	Notariaat	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen
Ordemaatregel: - onmiddellijke schorsing	1 (voor duur hoger beroep)	2	0
- onmiddellijke schorsing afgewezen	0	1	
Ordemaatregel: Stille bewindvoerder	2	1	0
Ontzetting	1	4	0
Schorsing	4	50	0
Niet waarneming Kano	1	0	0
Geldboete	3	0	0
Berisping	3	1	0
Waarschuwing	1	0	0
Gegronnd, geen maatregel	1	0	0
Ongegrond	2	0	0
Niet-ontvankelijk	2	0	0
Totaal	21	59	0

In voorgaande uitspraken was er daarnaast in vele gevallen sprake van kostenveroordelingen bij de Kamer voor het Notariaat, meestal € 3.500 per zaak en bij de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders €1.500 per zaak. In vergelijking met 2019 zijn in 2020 minder tuchtuitspraken geweest (21 in 2020 i.p.v. 31 in 2019 bij het notariaat) en 12 in 2020 i.p.v. 29 in 2019¹¹ bij de gerechtsdeurwaarders (waarbij de zaak van 48 gerechtsdeurwaarders is gecorrigeerd).

Overig

In 2020 zijn vier verzoeken krachtens de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ontvangen. Alle verzoeken zijn binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld. Ook zijn er in 2020 twee verzoeken gedaan op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en deze zijn tijdig in behandeling genomen en afgehandeld. Daarnaast heeft het BFT het afgelopen jaar vier klachten van in totaal twee ondertoezichtstaanden ontvangen over zijn optreden. Een klacht is in verband met termijnoverschrijding niet in behandeling genomen, twee klachten zijn ongegrond bevonden en één klacht is deels gegrond en deels ongegrond beoordeeld.

⁹ De opgelegde tuchtmaatregelen in 2020 vloeien voort uit klachten die in het jaar 2020 en daarvoor zijn ingediend.

¹⁰ Het aantal opgelegde tuchtmaatregelen kan hoger zijn dan het aantal ingediende klachten, aangezien soms twee soorten maatregelen werden opgelegd (zoals bijv. berisping en geldboete en bijv. ordemaatregel schorsing en ontzetting).

¹¹ Overigens waren in 2019 bij drie gerechtsdeurwaarderskantoren 22 gerechtsdeurwaarders betrokken.

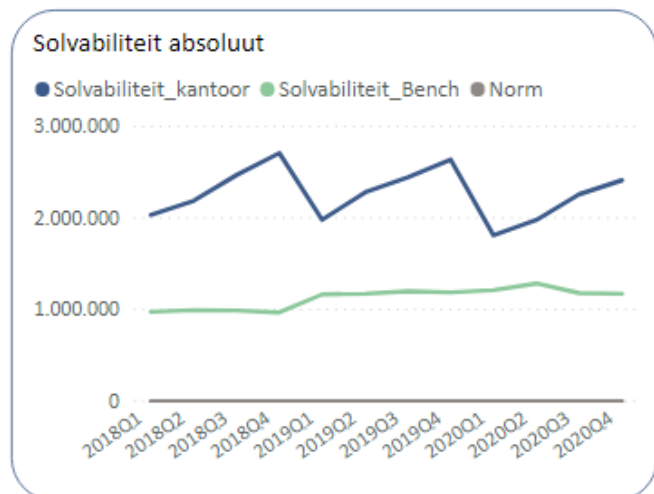
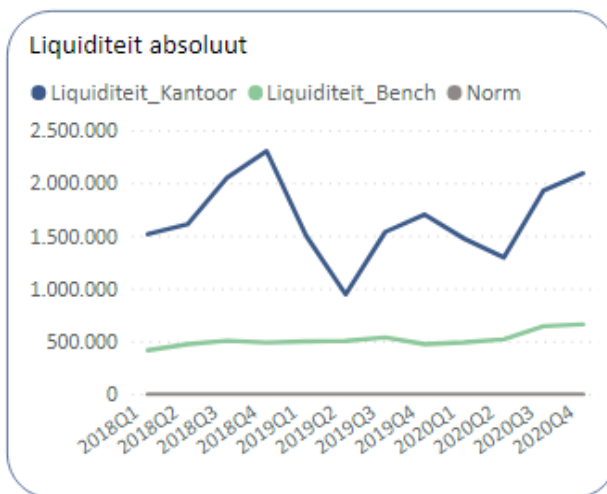
6. BENCHMARK: ENKELE VOORBEELDEN

Voor het notariaat en de gerechtsdeurwaarders is het afgelopen jaar een benchmark ontwikkeld. Aan de hand van de door de kantoren ingediende kwartaalcijfers worden voor een aantal indicatoren benchmarkberekeningen gemaakt. De indicatoren hebben onder meer betrekking op het resultaat, de kosten, de bewaringspositie, de liquiditeitspositie en de solvabiliteitspositie. De benchmarkberekeningen zijn met name bedoeld **voor intern gebruik**. Doelstelling hierbij om significante afwijkingen te identificeren die van belang zijn voor het toezicht.

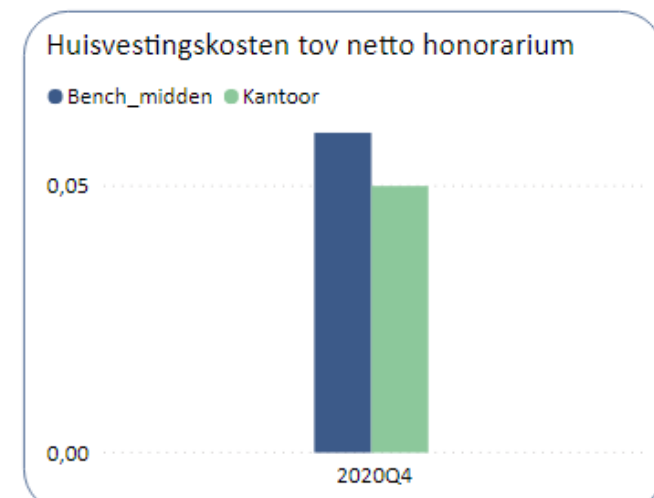
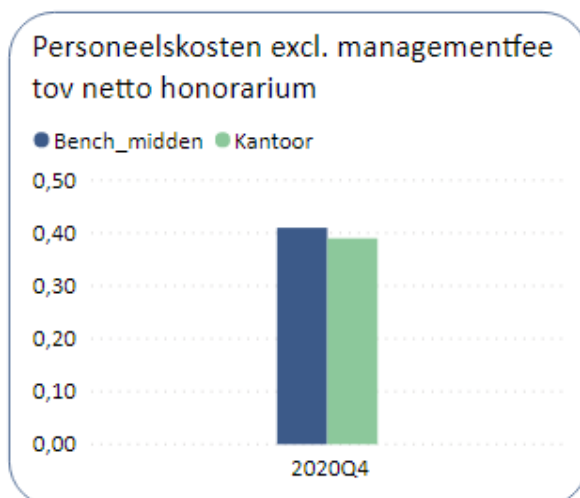
Voor het kantoor waarvoor een benchmark wordt uitgevoerd, worden op basis van de omvang van het netto honorarium min of meer vergelijkbare kantoren geselecteerd die worden meegenomen in de berekening.

Hieronder volgen enkele grafische voorbeelden:

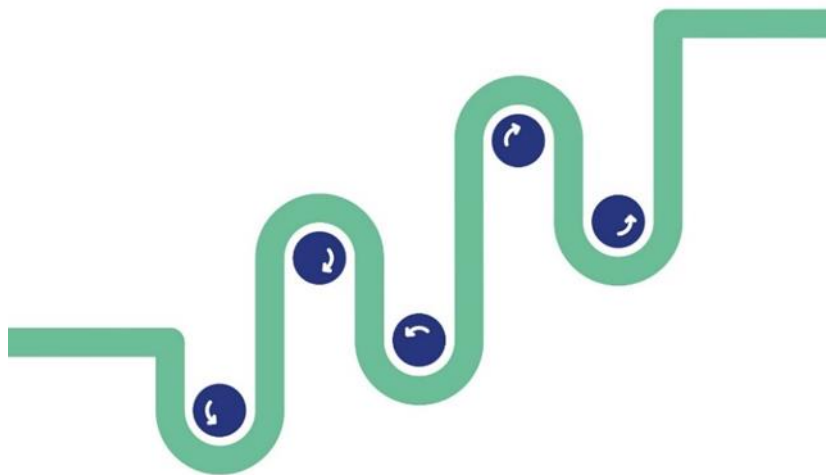
In onderstaande grafieken wordt de liquiditeit en solvabiliteit van één kantoor vergeleken met dat van de benchmark. De blauwe lijn geeft het kantoor aan. De groene lijn de benchmark.

Bij het notariaat hanteert het BFT de categorie indeling klein, midden en groot. Deze indeling is gebaseerd op basis van netto jaarhonorarium. De kantoren met een jaaromzet tot 1 miljoen vallen in categorie klein. Midden is de categorie met een jaaromzet tussen 1 en 5 miljoen. De categorie groot zijn de kantoren met jaaromzet boven 5 miljoen. Hieronder wordt een kantoor in categorie midden vergeleken met de bench.

VI. BIJLAGE DOORONTWIKKELING BFT

Evaluatie Doorontwikkeling BFT fase 1

Meer en anders:
van incident naar impact

2021

Inhoudsopgave

Inleiding	34
Aanleiding Doorontwikkeling	35
Programma Doorontwikkeling	36
<i>Focusgebieden</i>	36
<i>Governance</i>	36
Resultaten Doorontwikkeling	37
<i>Ontwikkelpad 1: verbreding perspectief naar integrale analyse van de markt en de maatschappelijke context van het toezicht</i>	37
• Opbouwen integrale kennis van de markt met database en dashboards	37
• Verleggen focus van primaire proces naar de context en dilemma's van de doelgroep	38
• Voorlichting.....	39
• Participatie in Markttoezichthoudersberaad (MTB)	39
<i>Ontwikkelpad 2: dieper analyseren van onderliggende oorzaken</i>	39
• Samenbrengen van brondata in één database.....	39
• Structurele focus op analyse	39
• Identificatie aanvullende risico-indicatoren.....	39
<i>Ontwikkelpad 3: het experimenteren met alternatieve toezichtinterventies</i>	40
• Constateringsbrief in plaats van uitgebreid rapport bij lichte bevindingen.....	40
• Multidisciplinair overleg binnen BFT tijdens onderzoeken voor meest effectieve output	40
• Thematisch (schriftelijk) sectoronderzoek met andere toonzetting	40
Financiën	42
Inzet extra medewerkers	43
<i>Voor meer</i>	43
• Extra toezichthouders en juristen.....	43
<i>Voor anders</i>	43
• Data analisten	43
• Beleidsmedewerker externe relaties	43
<i>Voor huis op orde</i>	43
• Hoofd Bedrijfsvoering	44
Vooruitblik	45
Bijlage 1: Voorbeelden van focus op markt en context	46
Bijlage 2: Verschillenanalyse budget 2020 versus 2018	47

Inleiding

Na de WODC-evaluatie van 2018 is binnen het BFT het programma Doorontwikkeling opgestart, om invulling te geven aan de ontwikkellijnen die in de WODC-evaluatie werden onderkend. Eind 2020 zijn alle initiatieven vanuit Doorontwikkeling opgestart. Voor het management van het BFT was dit dan ook een logisch moment om terug te blikken op de zichtbare (tussen)resultaten van de afgelopen twee jaar. Terugkijkend zijn er stappen gezet op het gebied van het data gedreven werken, het experimenteren met andere manieren van (preventieve) toezichtinterventies en in de samenwerking met stakeholders (ministeries en beroepsgroepen). Deze stappen zijn binnen de afdelingen geïntegreerd en geborgd en daarmee onderdeel van de huidige toezichtpraktijk van het BFT. Hiermee ligt een stevige basis om het toezicht relevanter en impactvoller te maken voor de onder toezichtstaande beroepsgroepen.

Vanzelfsprekend stopt de ontwikkeling van het BFT niet hier. Met de start van Doorontwikkeling is een ontwikkelproces en een ontwikkelgerichte attitude in gang gezet, die niet zal stoppen met de oplevering van deze evaluatie. Sterker nog, op dit moment wordt hard gewerkt aan het vormgeven van de kaders van de volgende ontwikkelfase, dat zich zal richten op de relatie van het BFT met de markt.

Dit document bevat de evaluatie van de Doorontwikkeling tot ultimo 2020. Het is geschreven voor intern gebruik, alhoewel niet wordt uitgesloten dat (delen van) het document wordt gebruikt om ook externe stakeholders te informeren.

Ellen Bossink,

Utrecht, januari 2021

Aanleiding Doorontwikkeling

Periodiek wordt in opdracht van het Ministerie van J&V onderzoek verricht bij Zelfstandige Bestuursorganen. Zo ook bij het BFT. In opdracht van het WODC heeft SEO Economisch Onderzoek in samenwerking met Clear Conduct in de periode oktober 2017 tot mei 2018 onderzoek verricht naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het toezicht door het BFT. De conclusies en aanbevelingen zijn vastgelegd in een uitgebreid rapport¹².

In dit rapport van het WODC wordt een overwegend positief beeld geschetst van de ontwikkeling van het BFT. Het BFT is in de evaluatieperiode (2012-2016) aantoonbaar meer risicogericht gaan werken, wat heeft geleid tot een doeltreffender en doelmatiger toezicht dan de oorspronkelijke aanpak. Ook de minister toont zich verheugd over het positieve beeld dat uit de evaluatie naar voren komt¹³.

Vanzelfsprekend wordt ook een aantal aandachts- en ontwikkelpunten voor het BFT geconstateerd. In de kern komen die erop neer dat het BFT zich meer zou kunnen richten op de effectiviteit van zijn optreden. In dit kader wordt specifiek genoemd dat het BFT:

- meer mag vaststellen of de handhavingsaanpak doeltreffend is;
- meer zicht mag hebben op de ontwikkeling van de markt en de daarbij horende nieuwe risico's;
- zijn communicatie en verantwoording meer mag richten op de effecten van het toezicht of van ontwikkelingen in de markt (in plaats van op de aantallen onderzoeken en handhavingsmaatregelen).

Er wordt dan ook geconstateerd dat het BFT toe is aan een volgende stap in zijn ontwikkeling. Die bestaat uit de volgende ontwikkelpaden:

1. het verbreden van het perspectief naar een integrale analyse van de markt en de maatschappelijke context van het toezicht;
2. het dieper analyseren van de onderliggende oorzaken van problemen;
3. het experimenteren met alternatieve toezichtinterventies.

De ZBO-evaluatie geeft aan dat, om deze doelen te realiseren, het BFT extra middelen nodig heeft dan wel minder traditionele toezichttaken moet uitvoeren

Om de aanbevelingen van de ZBO-evaluatie uit te voeren is een plan gemaakt, binnen het BFT bekend als Doorontwikkeling. De uitvoering van dit plan was alleen mogelijk met voldoende mensen en middelen. Bij dit plan hoorde dan ook een structurele uitbreiding van het budget. Door deze budgetuitbreiding ontstaat ruimte om enerzijds **meer** te doen, anderzijds om **anders** te gaan werken en last but not least om de organisatie robuuster te maken en verder te professionaliseren (**huis op orde**).

¹² SEO-rapport nr. 2018-59, ISBN 978-90-6733-932-2, WODC, Ministerie van Justitie en Veiligheid

¹³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2017-2018, 25268, nr. 16

Programma Doorontwikkeling

Focusgebieden

Om de aanbevelingen van de ZBO-evaluatie (zie vorige pagina) intern handen en voeten te geven heeft het managementteam drie focusgebieden gedefinieerd, waarlangs men de verdere ontwikkeling van het BFT-toezicht vorm wilde geven:

1. Effectiviteit van interventies (E)
 - Meer inzicht in de gepercipieerde pakkans door ondertoezichtstaanden
 - Meer inzicht in het uitstralingseffect en de effectiviteit van de toezichts- en handhavingsmaatregelen.
2. Versterking toezichtveld (V)
 - Effectiever en efficiënter toezicht door het bundelen van de krachten op gezamenlijke thema's en vraagstukken.
3. Analyse (A)
 - Betrekken van onderliggende risico's en oorzaken van problemen bij de in te zetten toezichtstrategie.

Governance

Elk van de drie focusgebieden kreeg een MT-lid als sponsor en inhoudelijk owner aangewezen. Vervolgens zijn alle BFT-medewerkers uitgenodigd in organisatiebrede sessies, waarin de focusgebieden uiteengezet werden en in groepen is gebrainstormd over mogelijke acties voor de verschillende focusgebieden. De op deze manier geïdentificeerde acties zijn gerubriceerd en geprioriteerd. Per actie werden owners aangewezen en teams opgezet om de actie verder uit te werken en vorm te geven. De voortgang op de acties werd gevolgd in het MT en elk kwartaal werd (totdat Corona dit verhinderde) de gehele organisatie (in wederom organisatiebrede sessies) bijgepraat over de stand van zaken en werd aanvullende input gevraagd en verwerkt. Op deze manier werd door de hele organisatie betrokkenheid gecreëerd bij Doorontwikkeling.

Resultaten Doorontwikkeling

In dit document zal voor de inhoudelijke beschrijving van de acties de indeling van de WODC worden gevolgd en wordt niet aangesloten bij de indeling van Doorontwikkeling. De belangrijkste reden hiervoor is dat dit document primair bedoeld is om inzicht te geven in de stand van zaken in het licht van de ZBO-evaluatie.

De volgende paragrafen geven achtereenvolgens inzicht in de ondernomen acties en resultaten die bijdragen aan de drie door het WODC genoemde ontwikkelijnen. Elke paragraaf wordt afgesloten door een korte beschouwing richting toekomstige acties.

Ontwikkelpad 1: verbreding perspectief naar integrale analyse van de markt en de maatschappelijke context van het toezicht

Het eerdergenoemde WODC-rapport geeft aan dat het BFT zijn perspectief moet verbreden naar een integrale analyse van de markt. Het WODC noemt als belangrijke aandachtspunten dat het BFT duiding moet geven aan de staat van de sector, het identificeren van nieuwe risico's en hoe het toezicht daarop kan reageren. Een belangrijk vertrekpunt om dit te kunnen doen is dat het BFT zijn perspectief moet verbreden van focus op het primaire proces naar focus op de markt, op de context waar de doelgroep zich in bevindt en op de dilemma's waar de doelgroep zich voor gesteld ziet.

- **Opbouwen integrale kennis van de markt met database en dashboards**

Om zijn focus daadwerkelijk te verleggen van het primaire proces naar de markt als geheel is het BFT op zoek gegaan naar actuele marktinformatie over de markten waarop de doelgroepen van het BFT actief zijn. Deze informatie blijkt buiten het BFT niet in voldoende mate voorhanden. Voor het BFT is dit reden om deze informatie zelf op te bouwen en te ontsluiten. Een mooi resultaat hiervan is dat het BFT in 2019 een marktanalyse heeft gemaakt, bestaande uit informatie van ketenpartners aangevuld met eigen toezichtinformatie.

De wijze waarop het BFT de informatie opbouwt en ontsluit verschilt voor de verschillende doelgroepen.

Voor de **notarissen en de gerechtsdeurwaarders** is al veel data voorhanden binnen het BFT. Deze doelgroepen leveren periodiek veel data en kengetallen aan, op basis waarvan het BFT een risico-inschatting kan maken van de betreffende onder toezichtstaande. Tot voor kort werd deze data nog beperkt en soms ad hoc ontsloten aan de medewerkers.

In Doorontwikkeling zijn stappen gezet om de beschikbare data beter te ontsluiten en voor meerdere doeleinden. Eerste focus was om samen met JenV Datalab (en experts van het NFI) een nieuwe tool te ontwerpen waarmee door middel van het koppelen van data (uit meerdere bestanden) het BFT sneller, beter en voorspellend inzicht in het financiële en kwaliteits- en integriteitsrisico van notarissen en notariskantoren krijgt. Een dergelijke tool zal binnenkort ook gebruikt gaan worden voor de gerechtsdeurwaarders. Volgens de toezichthouders gaat het dashboard helpen om efficiënter en effectiever te werken: "Ik hoef niet meer tussen diverse systemen te schakelen. Op die manier houd ik tijd over om meer onderzoeken op locatie te doen."

De dashboards die momenteel zijn ontwikkeld voor de toezichthouders, zijn gebouwd op basis van de momenteel beschikbare dataset. Er zijn plannen voor meerdere dashboards, zodat de data voor meerdere doelgroepen te gebruiken zijn. Niet alleen ten behoeve van individuele toezichthouders om sturing en prioriteiten te geven aan hun individuele operationele toezichtactiviteiten, maar ook om op bedrijfstakniveau en in de tijd analyses te maken. Dit laatste geeft het BFT nieuwe inzichten en mogelijkheden: met één druk op de knop kunnen complexe analyses worden uitgevoerd en weergegeven in overzichtelijke templates. Van trendanalyses (welke trends zien we in de markt), tot benchmark-analyses (welke kantoren wijken af van een bepaalde benchmark) tot scenario-analyses (welke kantoren komen in de problemen als bijvoorbeeld de omzet met x% daalt). Het is vanzelfsprekend de intentie deze informatie verder te professionaliseren zodat

deze beschikbaar gesteld kan worden aan beroepsorganisaties en andere belanghebbenden. De nieuwe inzichten en ervaringen van de beschikbare data prikkelt het gebruik. Er worden nu stappen gezet om in de toekomst de data ook te koppelen aan andere (deels al beschikbare) databronnen.

Daar waar de doelgroep van de notarissen en gerechtsdeurwaarders bekend zijn bij het BFT en van hen veel informatie beschikbaar is, was de doelgroep voor de ondertoezichtstaanden vanuit de **Wwft** ingewikkelder om in beeld te krijgen. Om voor de Wwft een doelgroep analyse mogelijk te maken was de eerste prioriteit een adequate database op te bouwen van de doelgroep. Er zijn afspraken gemaakt om het inzicht bij het BFT via de KvK te vergroten. Het BFT ontvangt alle nieuwe inschrijvingen, wijzigingen en uitschrijvingen, zodat de database van het BFT up to date blijft wat ondertoezichtstaanden betreft.

Voor het vastleggen en analyseren van de gegevens is voor het Wwft toezicht IBase aangeschaft. IBase wordt ook gebruikt door bijvoorbeeld de FIOD en de politie. In IBase kan alle data, die nu voorhanden is in afzonderlijke bestanden en afkomstig is van verschillende bronnen, gecomprimeerd worden opgeslagen en geanalyseerd. Ook de signalen, die het succesvolle gevolg zijn van de samenwerking met ketenpartners, zullen hierin worden opgeslagen. Dit bevordert de continuïteit en stabiliteit van de data en creëert rijkere signalen voor de toezichthouders. Verder is het de wens de data in de toekomst (zodra dit is toegestaan) te verrijken met gegevens van andere overheidsinstanties en ketenpartners.

- **Verleggen focus van primaire proces naar de context en dilemma's van de doelgroep**

Het management van het BFT is er steeds meer op gefocust in zijn acties aansluiting te vinden bij de context van ondertoezichtstaanden, om de impact en effectiviteit van zijn toezicht te optimaliseren. Binnen het BFT betekent dit een attitudewijziging, die tijd en managementaandacht zal blijven vragen om binnen alle geledingen gemeengoed te worden. Toch zijn er op dit moment al veelbelovende voorbeelden die erop duiden dat het BFT niet alleen focust is op het primaire proces, maar steeds meer oog krijgt voor de context en dilemma's van de doelgroepen.

Een illustratief voorbeeld is de vanaf 2020 ingerichte activiteit om nieuwe administratiekantoren actief over hun verplichtingen in het kader van de Wwft te informeren. De gedachte die hieraan ten grondslag ligt is dat handhaving pas zinvol is, als er bewustzijn is bij de ondertoezichtgestelde dat hij een taak heeft in de uitoefening van de wet. Het informatiepakket dat voor dit doel is ontwikkeld omvat een informatieve brief en een brochure. Daarnaast is voor alle ondertoezichtstaanden een speciaal ontwikkelde Wwft-animatiefilm op de website en op de LinkedIn pagina van het BFT geplaatst:

In Bijlage 1 zijn enkele andere voorbeelden opgenomen, die laten zien dat het BFT niet alleen gefocust is op het primaire proces, maar daarnaast aandacht heeft voor de markt en de context en dilemma's van doelgroepen.

- **Voorlichting**

Omdat het BFT niet alleen controlerend wil zijn in handhaving, zet het BFT breder en gestructureerder capaciteit in voor preventieve middelen in om norm handhavend gedrag bij de verschillende beroepsgroepen te bevorderen. Voorlichting is gebeurd in nauwe samenwerking met en gericht op de ondertoezichtstaanden. Hiervoor gebruikt het BFT allerlei mogelijke middelen die ingezet worden langs verschillende kanalen. Met filmpjes, presentaties, artikelen in vakbladen, vermeldingen op de website of op social media, wordt kennis en kunde gedeeld en zorgt het BFT voor toezicht op maat en ontstaat er draagvlak voor het beleid.

- **Participatie in Markttoezichthoudersberaad (MTB)**

Daarnaast is het BFT actief geworden in het Markttoezichthoudersberaad (MTB), een samenwerkingsverband van toezichthouders die zich (mede) richten op het functioneren van markten en het gedrag van marktspelers. Binnen dit gremium worden kennis en ervaring met andere toezichthouders gedeeld.

Ontwikkelpad 2: dieper analyseren van onderliggende oorzaken

- **Samenbrengen van brondata in één database**

Eerste stap om onderliggende oorzaken dieper te analyseren is het samenbrengen van de verschillende brondata, waarop query's en analyses losgelaten kunnen worden. Voor het toezicht op de notarissen en gerechtsdeurwaarders als ook de Wwft is hiermee een start gemaakt. Voor de notarissen en gerechtsdeurwaarders is begonnen met het samenbrengen van de verschillende databronnen die gelinkt zijn aan de risico-identificatie voor primair proces toezicht.

- **Structurele focus op analyse**

De uitbreiding van de analysecapaciteit betekent dat er nu structureel aandacht wordt gegeven aan data-optimalisatie en analyse. Vooralsnog heeft de nadruk gelegen op het beschikbaar maken van de data voor het primaire proces van toezicht. Zodat de toezichthouders betere (geïntegreerde) signalen kregen, beter in staat zijn te prioriteren waar aanvullend onderzoek nodig is.

Daar waar deze data gebruikt zijn voor benchmark- en scenario-analyses, zijn deze analyses tot op dit moment hoofdzakelijk gebruikt om de context van de toezichthouders te verrijken. In de toekomst zullen deze analyses worden verrijkt en ook worden ingezet voor het creëren van dieper inzicht in thema's en dilemma's die spelen of gaan spelen bij ondertoezichtstaanden. Op deze manier vormen deze analyses een inspiratiebron voor sectorgerichte onderzoeken of toezichtvormen.

Eén ding staat vast: de beschikbare analyse capaciteit zal de datahonger verder doen aanwakkeren. De ervaring leert immers dat nieuwe informatie altijd nieuwe vragen oproept. Met het bouwen van templates voor de toezichthouders (ter ondersteuning van toezicht op het primaire proces) is hiermee een eerste stap is gezet.

Daarnaast is begonnen met het maken van benchmarkanalyses en scenario-analyses voor notarissen en gerechtsdeurwaarders. Allemaal op basis van de data die nu periodiek worden aangeleverd door de ondertoezichtstaanden.

Vanzelfsprekend wordt er momenteel verder nagedacht hoe data(analyse) in de toekomst het meest effectief kan worden ingezet om de verdere ontwikkeling van het BFT te ondersteunen.

- **Identificatie aanvullende risico-indicatoren**

Het data gedreven werken kreeg niet alleen een boost door het aantrekken van een analist, maar kreeg een extra impuls door samenwerking met het NFI en het JenV Datalab voor vraagstukken rond zowel

gerechtsdeurwaarders als notarissen. Voor beide doelgroepen is gezocht naar aanvullende risico-indicatoren, die het BFT kan gebruiken in zijn toezicht.

Uit de analyse zijn variabelen gevonden die statistisch gezien een verband laten zien met signalen over notarissen. Het BFT nam deze variabelen al wel mee in haar analyses, maar pas in tweede instantie. De analyse maakt het aannemelijk dat er aanvullende risico-indicatoren zijn te identificeren door middel van statistische analyse. Hoe in de toekomst met analyse wordt omgegaan (en wat hiervan mogelijke consequenties zijn voor de wijze van registratie van bijvoorbeeld binnenkomende signalen) binnen het BFT is nog niet bepaald.

Bij de analyse van de gerechtsdeurwaarders bleek de populatie (en daarmee de dataset) te klein om de samenhang tussen financiële risico-indicatoren en integriteitsschendingen aan te kunnenantonen.

Ontwikkelpad 3: het experimenteren met alternatieve toezichtinterventies

In het WODC-rapport wordt aangegeven dat het BFT handhavingsmaatregelen toepast die passen bij de ernst van de overtredingen in een individueel geval. Het BFT zet hierbij vooral in op formele instrumenten gericht op individuele ondertoezichtgestelden. Aanbevolen wordt om andere handhavingsstrategieën te overwegen, bijvoorbeeld in het geval risico's zich voordoen bij meerdere ondertoezichtgestelden. Binnen het BFT is op verschillende manieren geëxperimenteerd met alternatieve toezichtinterventies.

- **Constateringsbrief in plaats van uitgebreid rapport bij lichte bevindingen**

Het BFT is in de wijze van rapportage naar ondertoezichtstaanden onderscheid gaan maken naar het gewicht van bevindingen. Daar waar in het verleden alle onderzoeken werden vastgelegd in een uitgebreid rapport, dat in detail werd doorgesproken met de ondertoezichtstaanden, wordt nu bij lichte bevindingen volstaan met een schriftelijke communicatie van de bevindingen in een brief (de zogenaamde constateringsbrief). Op deze wijze kan de handhavingscapaciteit van het BFT worden ingezet voor die zaken, waar de impact het grootst is.

- **Multidisciplinair overleg binnen BFT tijdens onderzoeken voor meest effectieve output**

Sinds kort vindt binnen het BFT daar waar mogelijk intensievere afstemming plaats tussen de toezichthouders en de juristen van de afdeling Juridische Zaken en Handhavers. Doel hiervan is om al gedurende het onderzoek op basis van de eerste bevindingen een afweging te maken welke bevindingen het meeste prioriteit behoeven en wat het meest effectief is om een ondertoezichtstaande op aan te spreken. De verdere observaties tijdens het onderzoek spitsen zich hier vervolgens op toe. De kans op succesvolle handhavingsinterventies wordt hierdoor vergroot, terwijl gelijktijdig toezichthouders zo effectief mogelijk worden ingezet.

Ter ondersteuning van het beoordelen van effectiviteit van het toezicht worden tuchtrechtelijke uitspraken verder geanalyseerd en wordt gekeken wat o.a. de leereffecten hiervan zijn of kunnen zijn voor het toezicht en de organisatie.

- **Thematisch (schriftelijk) sectoronderzoek met andere toonzetting**

Een beeldend voorbeeld hoe bevindingen van individueel toezicht hebben geleid tot een andersoortige interventie betreft de door het BFT gedane acties inzake de zogenaamde KIK-transacties¹⁴. Tijdens individueel onderzoek werd geconstateerd dat notarissen niet per cliënt aktes registreerde via KIK, maar dat de vastlegging van aktes van meerdere cliënten werd gecombineerd. Dit leidde tot een besparing van kosten. Het voordeel van de kostenbesparing als gevolg van deze gecombineerde registratie kwam echter niet ten gunste van de cliënten, maar bleef bij de notaris. Notarissen creëerden als het ware een verdienmodel op door te belasten kosten.

¹⁴ KIK staat voor Keten Integratie Kadaster. Deze ketenintegratie maakt het mogelijk dat bepaalde aktes door de notaris geautomatiseerd bij het Kadaster kunnen worden aangeleverd, tegen lagere (door te belasten) kosten.

Toen dit geconstateerd werd door het BFT heeft het BFT besloten hier sectorgewijs preventief een onderzoek naar uit te voeren, met behulp van een speciaal ontwikkeld portal. De antwoorden die werden terugontvangen, zijn vertaald in een evaluatie die gedeeld is met de doelgroep. Vermeldenswaardig is dat de toonzetting van de evaluatie niet oordelend maar objectief en informatief van aard was (met focus op het percentage kantoren dat de KIK-doorbelasting goed toepaste).

Gezien de ervaring die is opgedaan, zullen vergelijkbare collectieve handhavingsinterventies vanzelfsprekend ook in de toekomst worden ingezet als zich daar de gelegenheid toe aandient.

Financiën

Om de aanbevelingen uit de ZBO-evaluatie te realiseren zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld. De vergelijking van het budget en de bestedingen van 2018 met 2020 geeft inzicht in de wijze waarop de gelden zijn besteed:

- het budget van het BFT is vanaf de start van Doorontwikkeling (vanaf 2018) toegenomen met EUR 2 miljoen¹⁵. Hierin verdisconteert zit de initiële raming van ad EUR 1,5 miljoen per jaar¹⁶. In juni 2020 heeft het ministerie van JenV hierop EUR 0,3 miljoen verminderd en structureel EUR 1,234 miljoen beschikbaar gesteld.
- Ook de jarenlange onderfinanciering als gevolg van niet gefinancierde extra activiteiten¹⁷ als ook het niet compenseren van kostenstijgingen¹⁸ speelden een rol. In 2018 was hierdoor sprake van een tekort van bijna EUR 636.000, hetgeen werd gecompenseerd in 2019 met een verhoging van de basisfinanciering.

In Bijlage 2 is een tabel opgenomen die laat zien waar de EUR 2 miljoen budgettoename aan is besteed.

Uit de tabel is af te leiden dat daadwerkelijk zo'n EUR 1,2 miljoen aan extra activiteiten is besteed in 2020 ten opzichte van 2018, hetgeen correspondeert met het bedrag dat is toegekend voor doorontwikkeling. Het is goed hierbij te bedenken dat in 2019 en 2020 ook sprake is van inflatie (voor het gehele budget van het BFT bedraagt dit circa EUR 370.000). Wanneer dit wordt meegenomen in bovenstaande berekening dan bedragen de netto extra uitgaven vanaf 2018 circa 8 ton voor de uitvoering van de ZBO-evaluatie.

¹⁵ In 2018 werd nog EUR 5,9 miljoen aan subsidie ontvangen. In 2020 is EUR 7,9 miljoen toegekend.

¹⁶ Dit bedrag was ruwweg genormeerd aan de kosten per fte ad EUR 154.000. De verwachting was voor doorontwikkeling structureel 10 fte nodig te hebben, en daarmee circa EUR 1,5 miljoen extra uit te geven.

¹⁷ De afgelopen jaren heeft het BFT op drie momenten extra taken op zich genomen. Dan gaat het om Integraal toezicht op notariaat in 2013, integraal toezicht op de gerechtsdeurwaarders in 2016 en extra aandacht voor Terrorismefinanciering vanaf 2017. Voor deze taken is geen extra budget toegekend maar is ingeteerd op de reserves. Eind 2018 waren deze uitgeput en is besloten hier extra voor te compenseren.

¹⁸ Tussen 2012 en 2018 is bijna EUR 850.000 aan loon- en prijsstijgingen niet gecompenseerd in het budget.

Inzet extra medewerkers

Met de toegekende extra subsidie is de capaciteit van het BFT uitgebreid. Dit was nodig om meer uit te voeren, anders uit te voeren, en om het huis op orde te brengen, om vervolgens met dit versterkte BFT de extra initiatieven op te pakken die zijn gedefinieerd binnen Doorontwikkeling. Onder andere voor onderstaande functies zijn mensen geworven:

Voor meer

- **Extra toezichthouders en juristen**

Vanaf 2013 heeft het BFT op een aantal momenten extra taken op zich genomen: vanaf 2013 heeft het BFT integraal toezicht op de notarissen gekregen; vanaf 2016 integraal toezicht op de gerechtsdeurwaarders en vanaf 2017 aandacht voor terrorismefinanciering. Voor deze taken is nooit extra budget toegekend en heeft het BFT in de loop der tijd ingeteerd op de reserves. Eind 2018 waren deze uitgeput en is besloten hier extra voor te compenseren. Vanaf dat moment kon het BFT de voor deze taken aangetrokken toezichthouders en juristen uit haar reguliere budgetten financieren.

Voor anders

- **Data analisten**

De stijgende werkdruk, als gevolg van meer toezichttaken, was daarnaast aanleiding om zoveel mogelijk beschikbare capaciteit in te zetten op het primaire proces (toezicht en handhaving). Gevolg hiervan was dat analysecapaciteit werd vervangen of ingezet als toezichtcapaciteit, waardoor het BFT niet meer beschikte over gespecialiseerde data-analyse capaciteit om structureel het gebruik van data verder te professionaliseren. De data-analyse die nog werd gedaan, werd er als het ware bijgedaan door toezichthouders.

Er zijn twee analisten aangetrokken. Eén met focus op de notarissen en gerechtsdeurwaarders, en één met focus op de Wwft. Doordat analyse nu apart is neergezet heeft het meer aandacht kunnen krijgen en is het opgepakt conform de huidige inzichten, met sterke aandacht voor data en indicatoren. Dat biedt inzicht en levert een versnelling en verbetering op bij met name het financiële toezicht. Een groot deel van de progressie die is geboekt met het datagericht werken was niet mogelijk geweest zonder de aanwezigheid van deze nieuwe collega's.

Ook wordt, anders dan in het verleden, de analyse nu breder ingezet, waardoor er een integrale benadering van signalen plaats kan vinden en themaonderzoeken beter en gericht kunnen worden uitgevoerd.

- **Beleidsmedewerker externe relaties**

Bij het risicogerichte onderzoek dat het BFT uitvoert, past een intensief contact met beroepsorganisaties, ministeries en andere ketenpartners, bijvoorbeeld om te zorgen dat het toezicht aansluit bij de actuele thema's en dilemma's. Om vanuit het BFT een belangrijke impuls te geven aan deze relaties is een vacature Beleidsmedewerker Samenwerking/ Externe relaties gesteld. Met deze functie vergroot het BFT de structurele samenwerking met de beroepsorganisaties, ministeries en andere ketenpartners.

Voor huis op orde

Als kleine ZBO met relatief beperkt budget heeft het BFT zijn budgetten altijd ingezet voor het primaire proces: de inrichting van het toezicht. Dit werd onder andere ingegeven doordat het BFT er meerdere malen toezichtstaken bijkreeg, zonder dat het budget dienovereenkomstig werd aangepast. Capaciteit voor een aparte aansturing van de bedrijfsvoering was er daarmee niet. Bedrijfsvoering gerelateerde taken werden verdeeld over de MT-leden, die deze er als het ware bij deden. Dat had als nadeel dat regelmatig zaken ad hoc werden opgelost waardoor er later wederom identieke vraagstukken waren.

- **Hoofd Bedrijfsvoering**

Door de WODC-evaluatie werd het duidelijk dat een verdere professionalisering in het toezicht van het BFT ook noopte de eigen bedrijfsvoering robuuster vorm te geven. De start hiertoe werd gemaakt door een vacature te stellen voor een Hoofd Bedrijfsvoering. Met de komst van deze functionaris is er focus op het verder verbeteren en professionaliseren van de bedrijfsvoering gerelateerde processen binnen het BFT.

Vooruitblik

De doorontwikkeling heeft binnen het BFT gemaakt, dat men zich telkens de vraag stelt wat kunnen we anders doen, en wat meer of juist minder? Deze ontwikkeling heeft zich tot dit moment toegespitst op het robuuster maken van de eigen organisatie (huis op orde) door op cruciale plekken in de organisatie extra mensen in te zetten, door het ontwikkelen en inzetten van hulpmiddelen om de effectiviteit van de eigen organisatie verder te vergroten (uitvoeren van meer) en door het aanscherpen van werkwijzen en het uitvoeren van pilots met nieuwe werkwijzen (uitvoeren van anders).

Binnen het BFT is momentum om deze fundamentele ontwikkeling verder uit te bouwen en vorm te geven. En binnen de organisatie lijkt vruchtbare grond waarop 'doorgezaaid' en 'doorgeogst' kan worden. Zo omschreef een van de MT-leden een wijziging in attitude bij zijn team van afwachtend betrokken naar actief nieuwsgierig, waarin ontwikkelingen worden omarmd en ook zelf worden geopperd. Waar men open staat om uit te proberen of zaken anders kunnen en moeten.

Het management van het BFT is dan ook, in nauw overleg met het bestuur, drukdoende met de definiëring van de stappen van de volgende ontwikkelfase. Zodat het BFT kan borgen dat het ook in de toekomst op een onafhankelijke en effectieve manier aan impact en relevantie blijft toenemen voor de markt(partij)en waar het op toeziet.

Bijlage 1: Voorbeelden van focus op markt en context

In deze bijlage zijn voorbeelden opgenomen, die laten zien dat het BFT een focus heeft op wat anders gedaan kan worden, om meer aan te sluiten bij de markt en de context en dilemma's van de doelgroepen in plaats van uitsluitend te focussen op het primaire proces.

- **Service calls met gerechtsdeurwaarders**

Toen het BFT merkte dat gerechtsdeurwaarders zwaar getroffen waren door corona, hebben de toezichthouders telefonisch contact gezocht met gerechtsdeurwaarders. 'Gewoon' om te horen hoe het met hen ging in deze bizarre tijd. Een relatiegerichte-activiteit die voorheen nooit door het BFT is opgepakt en die naar zegen werd gewaardeerd door de doelgroep.

- **Intensivering informatieve presentaties**

Weer een ander voorbeeld is dat het BFT ondanks de extra barrières door Corona veel intensiever informatieve presentaties voor de doelgroepen organiseert, een wens die expliciet was geuit door de beroepsgroepen. Deze presentaties/cursussen worden soms samen met ketenpartners georganiseerd, vrijwel altijd vanuit een ander perspectief dan voorheen. Zo is dit jaar een succesvolle webinar-presentatie georganiseerd voor notarissen over de Wwft; omdat dit een intensieve samenwerking binnen het BFT betekende van groepen die normaliter overwegend gescheiden werken, waarbij bovendien gewerkt werd met een nieuw medium (webinar). Ook is in samenwerking met de Belastingdienst is een succesvolle cursus voor het notariaat over Fraudepreventie in de Praktijk gegeven.

- **Publicatie geanonimiseerde uitspraken**

Sinds kort publiceert het BFT voor de verschillende beroepsgroepen interessante en/of leerzame geanonimiseerde uitspraken op zijn website en op LinkedIn.

- **Minder voorschriften voor indienen financiële gegevens**

Als laatste voorbeeld voor het verleggen van de focus noemen we de onlangs aangebrachte wijziging bij het indienen van de financiële gegevens. In het verleden hanteerde het BFT hiervoor gedetailleerde voorschriften hoe deze gegevens aangeleverd moesten worden. Nu laat het BFT de exacte invulling van het rapport van feitelijke bevindingen over aan de accountant om op deze manier de administratieve lasten voor de onder toezichtstaanden te verlagen.

Bijlage 2: Verschillenanalyse budget 2020 versus 2018

Onderstaande tabel laat zien hoe de bestedingen van de EUR 2 miljoen budgettoename zijn opgebouwd:

Extra budget 2020 t.o.v. 2018	2.000.299
Inlopen ontstane tekorten verleden	635.694
Effectief extra te besteden in 2020 t.o.v. 2018:	1.364.605
<i>Extra besteed in 2020 t.o.v. 2018</i>	
Lonen / salarissen	702.588
Overige personeelskosten	123.240
Bestuurskosten	5.111
Afschrijvingen	34.145
Huisvesting	71.330
Automatisering	46.802
Kosten experts	116.577
Overige bureaunkosten	13.298
Meeropbrengsten overig	54.900
Totaal extra besteed in 2020 t.o.v. 2018	1.167.991
Overschot 2020	196.614

Uit de tabel is af te leiden dat daadwerkelijk zo'n EUR 1,2 miljoen aan extra activiteiten is besteed in 2020 ten opzichte van 2018, hetgeen correspondeert met het bedrag dat is toegekend voor doorontwikkeling. Het is goed hierbij te bedenken dat in 2019 en 2020 ook sprake is van inflatie (voor het gehele budget van het BFT bedraagt dit circa EUR 370.000). Wanneer dit wordt meegenomen in bovenstaande berekening dan bedragen de netto extra uitgaven vanaf 2018 bijna EUR 8 ton voor de uitvoering van de ZBO-evaluatie.

VII. JAARREKENING 2020

1. Balans per 31 december 2020
2. Staat van baten en lasten 2020
3. Kasstroomoverzicht
4. Algemene toelichting
5. Toelichting op de balans per 31 december 2020
6. Toelichting op de staat van baten en lasten 2020
7. Overige gegevens

123
456 +

579

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2020 (NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIVA	31-12- 2020	31-12- 2019	PASSIVA	31-12- 2020	31-12- 2019
Vaste activa			Eigen vermogen		
Immateriële vaste activa (1)	66.519	69.827	Egalisatiereserve (6)	513.400	316.786
Materiële vaste activa (2)	180.910	212.022			
	247.429	281.849		513.400	316.786
			Voorzieningen (9)	878.539	993.496
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen			Kortlopende schulden		
Ministerie van J & V (3)	0	0	Belastingen en premies sociale verzekering (10)	0	123.574
Overige vorderingen (4)	473.332	247.830	Overige schulden (11)	1.483.727	1.125.169
	473.332	247.830		1.483.727	1.248.743
Liquide middelen (5)	2.154.905	2.029.346			
Totaal activa	2.875.666	2.559.025	Totaal passiva	2.875.666	2.559.025

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten			
Subsidies (12)	7.865.000	7.865.000	7.060.789
Onderzoek ondernemingsplannen (13)	108.400	148.000	123.600
Overige opbrengsten (14)	0	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	7.973.400	8.013.000	7.184.389
Lasten			
Salarissen en sociale lasten (15)	5.512.939	5.967.167	5.015.810
Afschrijvingen (16)	108.838	213.708	87.225
Bestuurskosten (17)	41.136	38.109	39.437
Overige personeelskosten (18)	861.219	572.296	835.552
Huisvestingskosten (19)	398.396	340.461	350.542
Bureaunkosten (20)	854.258	881.259	689.776
Som der bedrijfslasten	7.776.786	8.013.000	7.018.342
Financiële baten	0	0	0
Bedrijfsresultaat	196.614	0	166.047

Bestemming saldo	2020	2019
Toevoeging aan Egalisatiereserve	196.614	166.047
Totaal bestemming saldo	<u>196.614</u>	<u>166.047</u>

3. KASSTROOMOVERZICHT

	2020	2019
(volgens de indirecte methode)		
Stand geldmiddelen per 01-01	<u>2.029.347</u>	<u>1.790.408</u>
Bedrijfsresultaat	196.614	166.047
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	108.838	87.225
Mutatie voorzieningen	-114.957	-6.747
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	-225.502	-9.257
Mutatie operationele schulden	234.984	149.481
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>199.977</u>	<u>386.749</u>
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten	-74.420	-147.810
Kasstroom uit	<u>-74.420</u>	<u>-147.810</u>
Netto kasstroom	<u>125.557</u>	<u>238.939</u>
Stand geldmiddelen	<u>2.154.904</u>	<u>2.029.347</u>

4. ALGEMENE TOELICHTING

Het BFT is belast met het toezicht op het notariaat en de gerechtsdeurwaarders in Nederland. Verder vervult het BFT de secretariaatsfunctie voor de Commissie van Deskundigen notariaat en de Commissie van Deskundigen gerechtsdeurwaarders. Tevens heeft het BFT de taak om toezicht te houden op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) bij notarissen, registeraccountants, accountants-administratieconsulenten, bedrijfseconomische adviseurs en overige juridische adviseurs/dienstverleners.

Algemene grondslagen

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft specifieke voorwaarden verbonden aan de subsidiëring en waarderingsgrondslagen, gebaseerd op de Algemene Wet Bestuursrecht, de Wet op het Notarisambt, de Gerechtsdeurwaarderswet, en de Wwft.

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Het BFT is te classificeren als een Kleine Organisatie-zonder-winststreven op grond van afdeling C1 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het saldo van baten en lasten vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Continuïteitsveronderstelling

Het bestuur is op dit moment niet van mening is dat de gevolgen van de Coronacrisis een materieel negatief effect zullen hebben op de continuïteit en bedrijfsvoering van het Bureau Financieel Toezicht.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het management, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken. Daarnaast heeft het coronavirus geen impact op de waardering van de voorzieningen per 31 december 2020.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van een rentetarief ad 2%. Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is doch redelijkerwijs in te schatten.

Kortlopende schulden

De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Pensioenen

Het BFT is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

Het BFT heeft geen verplichting om aanvullende bijdragen te voldoen, anders dan hogere toekomstige premies indien sprake is van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds. Deze pensioenregeling wordt als toegezegde bijdrageregeling gekwalificeerd. Dit impliceert dat de bijdragen aan de pensioenregeling als last in de staat van baten en lasten zijn opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende immateriële en materiële vaste activa.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Algemeen

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uitsluitend uit liquide middelen.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Activa

1. Immateriële vaste activa

Het verloop en de samenstelling van de immateriële vaste activa is als volgt:

Software	
Stand 1 januari 2020	
Aanschafwaarde	1.787.134
Bijzondere waardevermindering	-642.102
Cumulatieve afschrijvingen	-1.075.206
Boekwaarde	69.827
Mutaties in 2020	
Investerings	6.340
Afschrijvingen	-9.648
	0
Subtotaal	-3.308
Stand 31 december 2020	
Aanschafwaarde	1.793.474
Bijzondere waardevermindering	-642.102
Cumulatieve afschrijvingen	-1.084.854
Boekwaarde	66.519

Deze post heeft betrekking op de ontwikkeling van de automatisering en wordt in 3-5 jaar lineair afgeschreven.

2. Materiële vaste activa

Het verloop en de samenstelling van de materiële vaste activa is als volgt:

	Inventaris	Automatisering	Verbouwing	Totaal
Stand 1 januari 2020				
Aanschafwaarde	105.719	409.219	24.200	539.138
Cumulatieve afschrijvingen	-51.080	-251.837	-24.200	-327.116
Boekwaarde	54.639	157.382	0	212.022
Mutaties in 2020				
Investerings	9.603	58.477	0	68.080
Afschrijvingen	-6.917	-92.273	0	-99.190
Subtotaal	2.686	-33.796	0	-31.110
Stand 31 december 2020				
Aanschafwaarde	115.322	467.696	24.200	607.218
Cumulatieve afschrijvingen	-57.997	-344.111	-24.200	-426.308
Boekwaarde	57.325	123.585	0	180.910

Inventaris bestaat uit kantoormeubilair, overige inrichting van het kantoorpand en aan medewerkers ter beschikking gestelde inrichting voor thuiswerken. Inventaris wordt in 10 jaar lineair afgeschreven. Automatisering bestaat uit computerapparatuur en software. Automatisering wordt in 3 jaar lineair afgeschreven.

Vlottende activa

3. Ministerie van Justitie en Veiligheid

	2020	2019
Stand 1 januari		
Subsidiebeschikkingen boekjaar	7.865.000	7.060.789
Ontvangsten in boekjaar	<u>-7.865.000</u>	<u>-7.060.789</u>
Stand per 31 december	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

4. Overige vorderingen

	2020	2019
Nog te ontvangen bedragen	134.034	69.613
Vooruitbetaalde bedragen	<u>339.298</u>	<u>178.217</u>
	<u><u>473.332</u></u>	<u><u>247.830</u></u>

De nog te ontvangen bedragen betreffen voornamelijk de nog te ontvangen boetes en dwangsommen en een vordering uit hoofde van ziekengelduitkeringen.

De vooruitbetaalde bedragen betreffen onderhoudsbijdragen voor software, verzekeringspremies en de huur en servicekosten voor het 1^e kwartaal van 2021.

5. Liquide middelen

	2020	2019
Ministerie van Financiën, schatkistbankieren	2.154.847	2.029.292
Kas	<u>58</u>	<u>54</u>
	<u><u>2.154.905</u></u>	<u><u>2.029.346</u></u>

Passiva

Eigen vermogen

6. Egalisatiereserve

	2020	2019
Stand 1 januari	316.786	150.739
Toevoeging (zie resultaatbestemming)		
Toevoeging vanuit saldo baten en lasten	<u>196.614</u>	<u>166.047</u>
Stand 31 december	<u>513.400</u>	<u>316.786</u>

Jaarlijks kan ten hoogste 5% van de verleende subsidie toegevoegd worden aan de egalisatiereserve, waarbij het totaal van de opgebouwde egalisatiereserve niet meer dan 10% van de voor dat jaar verleende subsidie bedraagt.

Resultaatbestemming

De directie van het BFT stelt voor om het saldo van baten en lasten over 2020 als volgt te verdelen:

Saldo van baten en lasten 2020	196.614
Toevoeging aan Egalisatiereserve	196.614
Totaal bestemming saldo	<u>196.614</u>

De resultaatbestemming is conform bovenstaande verdeling in de balans per 31 december 2020 verwerkt.

9. Voorzieningen

	2020				2019	
	Her-structurering	Uitgestelde beloningen	PAS - regeling	Huurverplichting tot herstelkosten	Totaal	Totaal
Stand 1 januari	515.328	63.299	380.481	34.388	993.496	1.000.243
Dotaties	0	16.045	137.401	0	153.446	192.560
Onttrekkingen	<u>142.856</u>	<u>1.143</u>	<u>124.404</u>	<u>0</u>	268.403	199.307
Stand 31 december	<u>372.472</u>	<u>78.201</u>	<u>393.478</u>	<u>34.388</u>	<u>878.539</u>	<u>993.496</u>

Voorziening herstructurering:

Het BFT is eigenrisicodragers voor uitkeringen op grond van de werkloosheidswet (WW) en bovenwettelijke uitkering werkloosheidswet (BWW). De voorziening heeft betrekking op twee oud-medewerkers.

Voorziening uitgestelde beloningen:

De voorziening uitgestelde beloningen is gebaseerd op de in de toekomst uit te keren jubileumtoelages van medewerkers die ultimo boekjaar in dienst zijn. De berekening is gebaseerd op de te bereiken jubilea, rekening houdende met de geschatte kans om dit te bereiken.

Voorziening PAS-regeling:

De voorziening PAS-regeling is gebaseerd op de best geschatte toekomstige werkgeversbijdrage voor medewerkers die gebruik maken van de regeling voor Partiële Arbeidsparticipatie voor Senioren (PAS). De verplichtingen in het kader van de PAS-regeling vloeien voort uit de CAO-Rijk. De opbouwperiode van de voorziening loopt vanaf het bereiken van de 53-jarige leeftijd van de werknemer (of zoveel later als hij bij het Rijk in dienst treedt) tot het verwachte moment van uit dienst treden van de werknemer. Vanaf het moment dat de werknemer gebruik maakt van de PAS-regeling wordt de voorziening afgebouwd. De werknemer kan vanaf 58-jarige leeftijd gebruik maken van de PAS-regeling. Als gevolg van de oplopende pensioengerechtigde leeftijd zal de verplichting per medewerker kunnen toenemen en in dat geval zijn aanvullende dotaties aan de voorziening noodzakelijk. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van werkgeverslasten, rekening houdend met de tijdwaarde van geld.

Huurverplichting tot herstelkosten:

De opgenomen huurverplichting tot herstelkosten is bepaald conform de afspraken in het nieuwe huurcontract.

Kortlopende Schulden

10. Belastingen en premies sociale verzekering

	2020	2019
Omzetbelasting 4e kwartaal	-	-
Loonbelasting en premies sociale verzekering boekjaar	-	123.574
	<u>-</u>	<u>123.574</u>

11. Overige schulden

	2020	2019
Crediteuren	545.716	308.668
Huurreserve *	35.105	58.509
Rekening Courant Ministerie van Justitie en Veiligheid	250.422	304.380
Reservering vakantiedagen	277.519	167.714
Reservering vakantiegeld	0	182.242
Reservering eindejaarsuitkering	0	31.722
Accountantskosten	38.860	39.325
Nog te betalen service kosten	65.500	0
Vooruit ontvangen bedragen	26.600	19.600
Nog te betalen inhuur personeel	91.283	0
Overige overlopende passiva	152.722	13.009
	<u>1.483.727</u>	<u>1.125.169</u>

De huurreserve betreft de tijdsevenredige toerekening van de ontvangen huurkorting uit hoofde van een gesloten huurovereenkomst betreffende het kantoorpand aan de Euclideslaan te Utrecht over de periode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2022. Hiervan zal in 2021 € 23.403 vrijvallen, dit betreft het kortlopende deel. Het restant is langlopend.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van het pand, waarin het BFT is gehuisvest, bedraagt in 2020 € 224.208 inclusief een ontvangen huurkorting. Er is een huurcontract aangegaan met een looptijd van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2022.

Claims

Het BFT heeft door de aard van zijn werkprocessen claims ontvangen. Het BFT heeft daarvoor een verzekering.

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

ALGEMEEN

12. Subsidies

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Totaal subsidies	<u>7.865.000</u>	<u>7.865.000</u>	<u>7.060.789</u>

Op basis van het ingediende jaarplan 2020 is door het Ministerie van Justitie en Veiligheid de subsidie voor 2020 verleend voor een bedrag van € 7.865.000 (dd. 09-07-2020).

13. Onderzoek ondernemingsplannen

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Totaal opbrengst ondernemingsplannen	<u>108.400</u>	<u>148.000</u>	<u>123.600</u>

Naast de taken voortvloeiend uit het (integraal) toezicht voert het BFT het secretariaat voor de onafhankelijke Commissie van deskundigen notariaat en voor de Commissie van deskundigen gerechtsdeurwaarders. De opbrengsten zijn lager dan begroot en de realisatie 2019.

14. Overige opbrengsten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Totaal overige opbrengsten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

15. Salarissen en sociale lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Salarissen	4.299.629	4.519.466	3.900.115
Sociale lasten	436.886	824.076	421.489
Pensioenlasten	<u>776.424</u>	<u>623.625</u>	<u>694.206</u>
Totaal	<u>5.512.939</u>	<u>5.967.167</u>	<u>5.015.810</u>

Ten opzichte van de realisatie 2019 zijn de totale personeelskosten bijna 10% hoger. Dit verschil is met name te verklaren doordat er meer medewerkers in dienst zijn en de stijging van de CAO Rijk schalen.

Bezetting naar sector (in fte)

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Bedrijfsvoering	7,3	11,9	9,0
Toezicht Notariaat / Gerechtsdeurwaarders	21,8	19,8	20,0
WWFT	14,7	12,2	13,0
Juridische Zaken/Handhaving	8,0	7,7	7,0
Gedetacheerd	0,0	0,0	0,0
Bestuur	<1	<1	<1
Totaal	52,2	51,9	49,3

Het aantal personeelsleden bedroeg ultimo 2020 52 fte (in 2019: 49 fte). Ultimo 2020 waren er 60 medewerkers (27 vrouwen en 33 mannen) in dienst. In de begroting was rekening gehouden met een uitbreiding naar gemiddeld 52 fte. Opgemerkt wordt dat voor de staffuncties ook geldt dat een deel van hun takenpakket direct gelieerd is aan het primair proces.

16. Afschrijvingen

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Inventaris	6.917	3.588	5.389
Automatisering	92.273	82.000	79.226
Software	9.648	128.120	1.187
Verbouwing	0	0	1.423
Totaal	108.838	213.708	87.225
Bijzondere waardevermindering	0	0	0
Totaal	108.838	213.708	87.225

De afschrijvingen zijn lager dan begroot aangezien de ontwikkelingskosten voor automatisering uitgesteld zijn.

17. Bestuurskosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Beloning	39.155	35.674	37.910
Reiskosten	0	385	50
Overige kosten	1.981	2.050	1.477
Totaal	41.136	38.109	39.437

De totale bestuurskosten zijn hoger dan begroot en de realisatie van 2019. Door nieuwe CAO afspraken zijn de salarisschalen toegenomen.

18. Overige personeelskosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Reis- en onkosten	207.330	225.699	266.912
Werving en selectie	102.822	75.000	84.188
Opleidingen / Cursussen / Symposium	59.662	93.634	107.940
Beveiliging werkplekken / telewerken	34.484	29.966	30.345
Inhuur externen	290.637	101.000	297.521
Overige	<u>166.284</u>	<u>46.997</u>	<u>48.646</u>
Totaal	<u>861.219</u>	<u>572.296</u>	<u>835.552</u>

De voornaamste afwijkingen ten opzichte van de begroting betreffen de hogere werving- en selectiekosten, de post Inhuur Externen en de post Overige . Inhuur Externen bestaat uit inhuur ICT (ten behoeve van de reguliere taak), inhuur voor Juridische Zaken en ondersteuning voor het secretariaat. De post Overige geeft een overschrijding te zien door niet voorziene transitievergoedingen. Als gevolg van corona lagere reis- en opleidingskosten en hogere kosten voor beveiliging werkplekken en telewerken

19. Huisvestingskosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Huur inclusief servicekosten	366.379	312.786	320.850
Schoonmaak	15.766	15.375	16.382
Overige	<u>16.251</u>	<u>12.300</u>	<u>13.310</u>
Totaal	<u>398.396</u>	<u>340.461</u>	<u>350.542</u>

De kosten voor de huisvesting zijn hoger dan begroot. De verhuurder heeft servicekosten over een aantal jaren nog niet in rekening gebracht.

20. Bureaukosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Kosten automatisering	252.536	361.918	152.473
Internet	21.636	17.243	14.469
Subtotaal automatisering	274.172	379.161	166.942
Advieskosten	141.480	71.750	69.468
Recherche kosten	46.302	38.055	70.906
Accountantskosten	57.174	30.750	44.809
Commissie van Deskundigen	70	13.225	1.158
Kosten inning dwangsommen	6.109	8.125	8.078
Subtotaal accountants- en advieskosten	251.135	161.905	194.419
Verzekeringen	153.856	147.875	154.224
Kantoorbehoeften	6.631	5.158	7.576
Telefoon	34.814	41.011	38.551
Vakliteratuur	11.595	23.072	13.879
Contributies	11.850	26.031	14.303
Publiciteit en voorlichting	10.116	1.025	182
Porti	14.387	27.590	21.024
Drukwerk en papier	4.586	1.771	5.375
Salarisadministratie	69.365	52.275	65.016
Kopieerkosten	2.517	5.786	2.453
Bankkosten	4.607	269	3.666
Kosten inzake bezwaaradviescommissie BFT	0	2.563	675
Overige kosten	4.627	5.767	1.491
Subtotaal kantoorkosten	328.951	340.193	328.415
Totaal	854.258	881.259	689.776

De totale bureaukosten zijn lager dan de begroting. Dit komt door lagere automatiseringskosten als gevolg van uitstel van de vervanging van Insight. Daartegenover staan hogere advieskosten. De overige kantoorkosten liggen iets onder de begroting.

WNT-verantwoording 2020 Bureau Financieel Toezicht

De WNT is van toepassing op Bureau Financieel Toezicht. Het voor Bureau Financieel Toezicht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2020	
bedragen x € 1	M.C. Kaptein
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.589
Beloningen betaalbaar op termijn	20.437
<i>Subtotaal</i>	156.026
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	156.026
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
	M.C. Kaptein
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.896
Beloningen betaalbaar op termijn	19.614
<i>Subtotaal</i>	138.510
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
Bezoldiging	138.510

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	C. Breedveld	G.J. Olthoff	R. Kok
Functiegegevens	Voorzitter Bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	20.461	13.281	13.281
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.150	20.100	20.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	20.461	13.281	13.281
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019			
	C. Breedveld	G.J. Olthoff	R. Kok
Functiegegevens	Voorzitter Bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	19.034	12.280	12.246
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Utrecht, 30 maart 2021

Bestuur

w.g.

drs. C. Breedveld
voorzitter

w.g.

mr. G.J. Olthoff
bestuurslid

w.g.

R. Kok
bestuurslid

7. OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Bureau Financieel Toezicht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Bureau Financieel Toezicht te Utrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de balans per 31 december 2020; 2. de staat van baten en lasten over 2020; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bureau Financieel Toezicht op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2020 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht en de Regeling Controleprotocol 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Bureau Financieel Toezicht, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht en de Regeling Controleprotocol 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Bureau Financieel Toezicht, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 143.000. Deze materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale baten over 2020. Hiermee wordt ook voldaan aan de door het Ministerie van Justitie en Veiligheid voorgeschreven grens voor fouten in de controle van 2% van de verantwoording. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 7.150 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

JUISTE EN VOLLEDIGE VERANTWOORDING VAN DE VOORZIENINGEN	ONZE CONTROLEAANPAK
In de jaarrekening zijn de volgende voorzieningen opgenomen welke, gezien de omvang en de schattingselementen, extra aandacht hebben gekregen tijdens onze jaarrekeningcontrole: - Voorziening herstructurering. Dit betreft een voorziening voor oud-directieleden conform de bepalingen uit het ARAR (Algemeen Rijksambtenarenreglement) omtrent de ontslagvergoeding. - Voorziening uitgestelde beloningen. Dit betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen aan werknemers. - Voorziening PAS-regeling. Dit betreft een voorziening welke is opgenomen voor toekomstige kosten als gevolg van de PAS-regeling (regeling voor arbeidsduurverkortung). Gezien de hoogte van de post in combinatie met het feit dat bij de waardering diverse veronderstellingen en schattingen worden gehanteerd hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in de controle.	Ter controle van de waardering, nauwkeurigheid en volledigheid van deze voorzieningen, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd: - Wij hebben getoetst of deze voorzieningen dienen te worden opgenomen op basis van de van toepassing zijnde verslaggevingsregels uit de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven. - Wij hebben de aannames en uitgangspunten van het bestuur op redelijkheid beoordeeld, en waar mogelijk getoetst met informatie uit externe bronnen, financiële ontwikkelingen in het boekjaar en externe ontwikkelingen. - Wij hebben de rekenkundige juistheid van de berekeningen die ten grondslag liggen aan de voorzieningen vastgesteld. Tevens hebben wij de voor de berekeningen gebruikte brondata aangesloten met achterliggende documenten en systemen. - Wij hebben de rechtmatigheid van de onttrekkingen en dotaties gecontroleerd.

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)	ONZE CONTROLEAANPAK
Bureau Financieel Toezicht dient te voldoen aan de WNT. Als onderdeel hiervan dient het bestuur in kaart te brengen welke personen kwalificeren als topfunctionarissen en dienen de in het boekjaar uitgekeerde vergoedingen aan de personen te worden toegelicht in de jaarrekening (zie pagina 62 en 63). Gezien de gevoeligheid van de post hebben we in onze controle specifieke aandacht besteed aan deze post en hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in de controle.	Wij hebben getoetst of Bureau Financieel Toezicht voldoet aan de in deze wet gestelde vereisten. Wij hebben aan de hand van de salarisadministratie en de financiële administratie gecontroleerd of de vermelde personen en de aan hen uitbetaalde vergoedingen juist en volledig zijn gepresenteerd in de jaarrekening en voldoen aan de in de WNT vermelde criteria. Indien van toepassing, hebben wij ten aanzien van gewezen topfunctionarissen vastgesteld dat de bezoldiging is toegelicht, zoals vereist op grond van de WNT.
COMPLIANCE WET- EN REGELGEVING	ONZE CONTROLEAANPAK
Het Bureau Financieel Toezicht ontvangt jaarlijks een bijdrage vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Vanuit het Ministerie worden voorwaarden gesteld, waaronder de financiële rechtmatigheid van de bestede subsidiegelden, waaraan moet worden voldaan. Daarnaast zijn er bepalingen in de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen opgenomen omtrent de financiële verantwoording van Bureau Financieel Toezicht. Gezien de hoogte van de post in combinatie met het feit dat de controle van de financiële rechtmatigheid veel controlewerkzaamheden heeft gevraagd, hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in de controle.	Wij hebben vastgesteld dat voldaan is aan het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020 en aan de bepalingen uit de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Voorwoord;
- ▶ Inleiding;
- ▶ Hoofdpijnen toezicht;
- ▶ Organisatie;
- ▶ BFT in cijfers 2020;
- ▶ Bijlage evaluatie doorontwikkeling BFT.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ Overeenkomstig is met Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur op 29 november 2014 benoemd als accountant van Bureau Financieel Toezicht vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven, de Aanwijzing controleprotocol subsidiëring Bureau Financieel Toezicht Deel I en II en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 31 maart 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

R.W.A. Eradus RA
